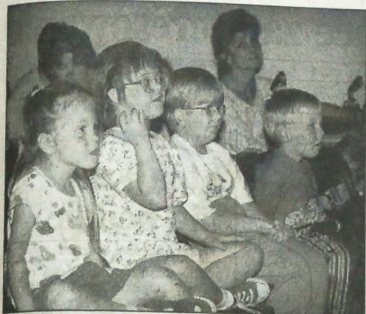

Jubileuszowy sezon »Bajki«

▲ Wystawieniem dla dzieci niepełnosprawnych w Cz. Cieszyina i Karwiny sztu-ki Władysława Jaremy i Juliusza Wolskiego „Szweczyk Działewka” zainauguro-wał w ub. czwartek na własnej scenie w Cz. Cieszyinie jubileuszowy, 50. sezon Teatr Lalek „Bajka”. Przedstawienie wyreżyserował Grzegorz Lewandowski, o scenografię zadbała Małgorzata Zielińska, zaś autorem muzyki jest Zbyszek Świek. Szczególnego uroku dodają spektaklowi piękne, powstałe w Polsce la-ki. Zarówno małych, jak i tych większych widzów wciągają w bajkowy świat do-wcipny tekst i mile dla ucha piosenki.
 Fot. FRANCISZEK BALON

KONIEC BLOKADY PRZEJŚCIA GRANICZNEGO Strajku nie będzie

CIESZYN-KOCOBĘDZ (A/wak) - Po kilkugodzinnych negocjacjach kie-rowy ciężarówek odblokowali wczoraj we wczesnych godzinach po-łudniowych przejście graniczne w Kocobędzu-Boguszowicach.

Blokada przejścia granicznego roz-poczęła się w czwartek o godz. 16.00. Około 100 kierowców TIR-ów - głównie Polaków i Czechów, ale także Włochów, Litwinów, Ukraińców i Białorusinów - rozłoszczonych długim oczekiwaniem na wjazd do Polski ustawiło trzy pojaz-dy w poprzek dojazdu do platformy mo-stu, tarasując wjazd na most po czeskiej stronie granicy, domagając się przy-spieszenia odpraw.

Ządania protestujących były po-dzielone. Czeszy kierowcy domagali się kontroli nad prawidłowością podjazdu do granicy oraz stworzenia dodatko-wych miejsc odpraw w Boguszowicach. Polacy żądali natomiast rozdzielenia polskich i czeskich służb granicznych, gdyż dopiero w ten sposób wiadomo będzie, kto utrudnia przekroczenie gra-nicy. Obie strony domagały się również jak najszybszego rozwiązania kwestii

parkingu oraz ustawienia sanitariatów na drodze dojazdowej do platformy mostu. Wśród postulatów znalazły się także wnioski o komputeryzacje przejść granicznych.

Ze strony polskiej celniczy w Ciesz-yne oraz przedstawiciele Konsulatu Ge-neralnego RP w Ostrawie zobowiązali się, że wszystkie żądania kierowców przekażą jeszcze w piątek do Główne-go Urzędu Cel i MSZ. Czeska policja zobligowała się natomiast do kontroli dróg dojazdowych do mostu w Koco-będzu, aby wyeliminować zjawisko

◀ Ciąg dalszy na str. 2

RODZINOM POWODZIAN BOGUMIN WYDZIAŁ HUTA Azyl w hotelu

BOGUMIN (M. B.) - Lipcowa po-wódz sprawiła, że wiele mieszkań za-równo w domkach rodzinnych, jak i w domach komunalnych, stałe jesz-cze nie nadaje się do użytku. Firmy budowlane przeprowadzają obecnie remonty i rekonstrukcje w 96 mieszka-niak przy ul. P. Cingra, Okružní i paru innych. Dziesiątki nieszczęśliwych, po-zbawionych z dnia na dzień dachu nad głową, mieszkańców, zmuszone są korzystać z gościnności ludzi dobrej woli, których - jak się na szczęście okazało - w mieście nie brakuje.

Ze szczególną satysfakcją Urząd Miejski przyjął propozycję kierowni-cywa firmy ZDB, która postanowiła po-wodzanom oddać tymczasowo 12 dwu-lóżkowych pokoi w centrum robotniczym znajdującym się w hotelu miasta.

Obecnie, jak poinformowała nas Kierowniczka wydziału ds. majątku Urzędu Miejskiego, Eva Drdova, w ho-telu robotniczym mieszka 40 dorosłych powodzian i 32 dzieci, wśród nich dwie rodziny z Pudlova, którym po-wódz doszczętnie zniszczyła domos-wa. Spędzą tu prawdopodobnie jesz-cze miesiąc, jak się okazało bowiem, remonty zalanych mieszkań są nie-zwykle czasochłonne.

Z naszej klasy już tylko pani nauczycielka jeździ autobusem.
 Rys. BRONISLAW LIBERDA

MEDALE DLA ZAOZLIŹNIKÓW PEDAGOGÓW

Zaskoczeni i usatysfakcjonowani

Podczas inauguracji roku szko-łowego w Polskiej Szkole Podstawo-wej w Gnojniku Marek Pernal, am-basador RP w Pradze w uzaniu za-sług na polu oświaty i wychowania pokoleń Polaków wręczył pedago-gom zaolziańskim medale Komisji Edukacji Narodowej nadane im przez Ministra Edukacji Narodowej RP dnia 12 maja 1997 r.

Odnaczeni zostali: Henryka Za-bińska, Antoni Strzybny, Irena Matysz, Halina Kowalczyk, Wanda Heller oraz Tadeusz Blank. W imieniu tego ostat-niego odznaczenie odbierała żona.

„Od paru lat jestem na emerytu-

rze i sam fakt przyznania mi medala Komisji Edukacji Narodowej wzruszył mnie ogromnie, a prócz tego, nie za-przecząc, usatysfakcjonował” - po-wiedziała po dekoracji Henryka Za-bińska. „Może tego życia nie zmarno-wałam... W tym roku wróciłam na szkolne mury, tym razem w roli na-uczycielki języka polskiego i czeskie-go w Polskiej Szkole Podstawowej w Karwinie-Frysztale. Może w ten sposób jeszcze zyskam szansę spła-cenia długu wdzięczności” - dodała.

„Przed wszystkim jestem zasko-czony, bo nie spodziewałem się ni-czego takiego” - wyznał Antoni

Strzybny. „Ciągłe nie pojmuję, za co to wyróżnienie. Nic takiego specjal-ne nie zrobiłem. Spiełniałem tylko i na-dał wypełniać swoje obowiązki wyni-kające z tego, że jestem Polakiem. Społecznie pracowałem od dzieciń-stwa - tak czulem, tak postępowalem. Lecz nie dla orderów! Dzisiejsze od-znaczenie to - dla mnie i bardzo miła niespodzianka”.

Irena Matysz przyznała, że pod-czas ceremonii mało się w opiekaku-ła. „Medal przyjmowałam z wielkim wzruszeniem. Doprawdy nie spodzi-ewałam się tego. We wtorek jeszcze byłam na ostatniej lekcji piątego roku

PRZED WYBORAMI DO SEJMU I SENATU RP Spisy wyborców do wglądu

W Ostrawie będą w dniach 8 - 18 września wyłożone formularze spi-sów wyborców. Udostępnione będą w sekretariacie w godzinach urzędo-wania placówki. Zgłoszeń można do-konywać telefonicznie (nr 6118074 lub 6118076) bądź osobiście.

Obywatele polscy na stałe za-mieszkałi na terytorium Republiki Czeskiej pragnący oddać swój głos wyborczy w Polsce obowiązani są uzyskać zaświadczenie o prawie do głosowania, które jest również wyda-wane w urzędzie. (mro)

◀ Z KRAJU I ZE ŚWIATA

♦ Rząd RC szacuje, że straly spo-wodowane powodzią wynoszą 50-60 mld koron.

♦ Przyjęła uchwałę przez Parla-ment RC ustawa o nowelizacji kodeksu karnego przewidujące usunięcie paragra-fu umożliwiającego wymierzanie kary do dwóch lat więzienia za czyn publicz-nej obrazy prezydenta.

♦ Intenimie zmarłej tragicznie kieżnej Diany nazywał 64,22-karatowy diament największy rosyjski eksporter kamieni szlachetnych, firma „Almaz Rosi”. Diament został wydobyty przed tygodniem na Syberii.

♦ Rodzina Spencerów postanowi-ła pochować księżną Dianę na terenie parku w posiadłości rodzinnej Althorp.

♦ Paparazzi, natrętni fotorepor-terzy, będą mieli wkrótce przeciwnika w postaci laserowego urządzenia, które wykryje ich obecność w promieniu 4 km.

CIERLICKIE LATO FILMOWE NA PÓLMETKU

Rosnące zainteresowanie

CIERLICKO (mro) - Projekcją filmu „Kratka” Pawła Łoźnińskiego oficjal-nie zainaugurowano w czwartek po południu F Cierlickie Lato Filmowe.

Imprezie towarzyszy także narastające zainteresowanie. Widownia sali kina „Svoboda” wypełniona była prawie po brzegi, gdy Tadeusz Wantula, dyrektor imprezy witał gości przeglądau, m.in. aktorka Jana Kačera i reżyserowy Mar-tina Müllera i Pawła Kędziarskiego oraz członków konkursowego jury: Andre-ja Wernera, Andrzeja Miłczarkiewicza, Milana Lička i Marię Sobotkovą.

Milan Lička, przedstawiciel Naro-dowego Archiwum Filmowego w Pra-dze współpracuje z CLF od początku.

◀ POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie duże, opady deszczu i burze. Temperatura w dzień od 19 do 23 st. C., nocą od 14 do 20 st. C. Stały wiatr z kierunków zmieniennych.

NIEDZIELA I PONIEDZIAŁEK - Zachmurzenie duże przechodzące do umiarkowanego. Lokalne opady desz-czu i burze. Temperatura w dzień od 18 do 22 st. C., nocą od 14 do 10 st. C.

„Jedyny podobny, choć nieporówny-walny pokaz to Letnia Szkoła Filmo-wa, wspólna akcja klubów filmowych czeskich i słowackich odbywająca się rokrocznie w Uherskim Hradišczu. Cierlicko jest jedynym i swoistym przedsięwzięciem. Przed wszystkim pokazywane są tu filmy z gruntu no-

we, nie wyświetlane, mam wrażenie, nawet w Instytucie Polskim w Pradze. A ponieważ w archiwum narodowym również nadzoruje sprawy kupna i dystrybucji żywych filmów, objętych prawami projekcji, takim niepowtarzal-nej spotkanie z filmem polskim jest dla mnie niezmiernie interesujące”.

◀ Ciąg dalszy na str. 2

PUNKT WIDZENIA ERWINA LAJCZYKA

Politykiem się bywa

Od paru tygodni kołuje w tonie cierlickiej organizacji Obywatelskiej Partii Demokratycznej (ODS). Spory wewnętrzne przyniosły się siłą rzeczy do sa-morządu gminnego, w którym stery władzy po wyborach komunalnych w 1994 roku dzierży właśnie ODS z ludowcami.

Dnia 18 sierpnia po próbie odwoła-nia czy też odwołaniu (trudno zoriento-wać się w procedurze głosowania wniosków) z Rady Gminnej Erwina Laj-czyka (ODS) cały 5-osobowy zarząd podał się do dymisji, a swój urząd zło-żyli również starosta Cierlicka i jego za-stępczyni - Karol Ciesla i Kristina Ku-bešova.

O wyjaśnienie przyczyn sporu po-prosilimy właśnie Erwina Lajczyka.

♦ **Z jakiego rodzaju konfliktem mamy do czynienia w cierlickiej Ra-dzie Gminnej?**

- Jednym z najtrudniejszych do roz-wiązania - sporem kompetencyjnym. Do niego to dostał się po wyborach komu-nalnych 1994 r. starosta Wawrzyniec Fojčík i wicestarosta Karol Ciesla. Sytu-acja powtórzyła się przy okazji wyborów parlamentarnych w 1996 roku. Wtedy to pierwszy uwierzylił sukcesem wygici do ławy poselskiej, startując z dobrez znanego sobie regionu, a drugi ponie-sł porażkę w walce o miejsce w Senacie, kandydując „z mniejszego” sobie te-renu. Dlaczego z „mniejszego”? Na to pytanie mógłby odpowiedzieć z kole-i

♦ **Co właściwie stało się na posie-dzeniu Przedstawicielstwa Gminne-go do 18 sierpnia?**

- Na przypadającym wtedy 17. po-siedzeniu Przedstawicielstwa Gminne-go doszło do radykalnego cięcia. Poseł, a zarazem członek, przedstawicielstwa Fojčík wystąpił z wnioskiem przeprowa-dzenia w trybie tajnym zmian personal-nych - a mianowicie powołania do przedstawicielstwa mgr Lydy Vaškovej, „nowej”, jak się wyraził, „tworzy”, i mo-jego odwołania z funkcji członka Rady Gminnej.

◀ Ciąg dalszy na str. 2

Letniej szkoły kultury i języka polskie-go na Uniwersytecie Śląskim w Ciesz-yinie. Przyjeżdżam do domu, a maż mi mówi: „Był dyrektor Roman Wró-bel i przyszedł zaprosić Cię do Gnoj-nika, żebyś tylko nie zapomniela”. Postawiłam oczy w strop. To? Z jakiej racji? Choć od trzech lat jestem na emeryturze, to nadal pracuję społecznie i tak z zespołem „Zgodzik” w szko-le podstawowej w Trzyczku II, jak i chó-rem „Zgoda” obejmującym członków Kór PZKO z Trzyczka-Kanady, Podle-sia, Końskiej i Nieborów”.

◀ Ciąg dalszy na str. 2

Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA

Zemsta w Internecie

Młody mężczyzna został skazany przez francuski wymiar sprawiedliwości na osiem miesięcy w zawieszeniu za umieszczenie w Internecie pornograficznych zdjęć swej byłej dziewczyny. W ten sposób zemścił się za jej odejście. Do nadania zdjęć wykorzystał serwer władz miejskich Annonay, do którego się włamał.

25-letni mężczyzna, z zawodu informatyk, został skazany również na zapłacenie 3 000 franków grzywny i 20 000 franków odszkodowania ofierze zemsty - 20-letniej dziewczynie.

W okresie od czerwca 1996 do stycznia 1997 r. mężczyzna włamywał się do serwerów władz miejskich w Annonay i za jego pośrednictwem nadsyłał dwuznaczne zdjęcia dziewczyny, na której chciał się zemścić za porzucenie go dla innego mężczyzny. Przy tej okazji „domalował” rogi merowi Annonay na jego zdjęciu w Internecie.

Klucz do Rio de Janeiro

Przebywający w Castel Gandolfo papież Jan Paweł II, który w dniach 25 października br. udaje się do Rio de Janeiro, w czwartek otrzymał klucz do tego brazylijskiego miasta z rąk jego burmistrza Luiza Paulo Conde.

„Tym kluczem otworzę bramy tego miasta, a co dla mnie ważniejsze, serca jego mieszkańców” - powiedział Jan Paweł II burmistrzowi miasta, w którym odbędzie się II Światowe Spotkanie Papieża z Rodzinaми.

Burmistrz Rio de Janeiro przekazał papieżowi również utwór piosenki brazylijskich kompozytorów, skomponowane ku czci Ojca Świętego, które zostaną zaprezentowane podczas koncertu z okazji tej wizyty.

Muzeum Salvadora Dalí

Dom słynnego malarza Salvadora Dalí (1904-1989) w Port Ligat na wybrzeżu Costa Brava począwszy od 17 września br. udostępniony zostanie publiczności. Przekształcony w muzeum, dołączy do dwóch innych, położonych w tym samym rejonie ośrodków dokumentujących życie mistrza surrealizmu - zamku Pubol przy Geronie i kompleksu muzealnego w Figueras, ojczyzny miłośce Dalego.

Malarz w latach 30. przebudował na mieszkanie szopy rybaczki w Port Ligat. Ponieważ konstrukcja nie jest zbyt stabilna, liczba zwiedzających będzie ograniczona. Godzinnie tylko 432 osoby, po wcześniejszym zgłoszeniu, będą mogły zwiedzać dom. Od listopada br. na czas zimy muzeum zostanie zamknięte.

Niepożądani

na pogrzebie Diany

Hrabia Spencer, brat tragicznie zmarłej księżnej Diany, poinformował sześciu redaktorów naczelnych brytyjskich populidniów, że ich obecność na uroczystości żałobnej nie byłaby mile widziana.

Pomimo iż wcześniej szóstka naczelnych redaktorów otrzymała formalne zaproszenia, hrabia Spencer powiedział im przez telefon, że jego siostra z pewnością nie życzyłaby sobie ich obecności. Od czasu śmierci księżnej Diany w wypadku samochodowym w Paryżu hrabia oskarża prasę o spowodowanie jej śmierci. W powszechnym odczuciu do wypadku doszło, gdyż kierowca samochodu wiozącego Dianę i jej przyjaciela usiłował wymknąć się ządnym sensacji fotoreporterom.

Będzie miał polską scenę

W Teatrze Międzynarodowym Frankfurtu nad Menem (ITF) we Frankfurcie nad Menem będą w przyszłości wystawiane także sztuki w języku polskim.

Na scenie polskiej będą wystawiane utwory polskich autorów. Będzie ona także wykorzystywana do koncertów i odczytów w języku polskim. Planuje się także stworzenie rewii, prezentacji Polskę i Kraków - miasto partnerskie Frankfurtu nad Menem oraz międzynarodowego teatru dzieci i młodzieży, oferującego baśnie i opowiadania dla dzieci i dla dorosłych w języku polskim.

Utworzone w 1987 r. ITF wystawiał dotychczas sztuki w języku niemieckim, angielskim, francuskim, rosyjskim i włoskim. Teatrem zarządza stowarzyszenie, a działalność placówki finansowana jest z dotków oraz subwencji z kasy miejskiej.

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej lub z „Magazynu PAP”.

KLASYCZNĄ DROGĄ NA MAKALU II Ekspedycja Himalaje '97

Z zamiarem zdobycia Makalu II (7640 m) w Himalajach, leżącego w sąsiedztwie piątego najwyższego w gronie 14 ośmiotysięczników szczytu Makalu (8482 m), na południowy-wschód od Mount Everestu, wyruszyła w ub. poniedziałek do Nepalu 12-osobowa grupa alpinistów z Sekcji Alpinistycznej Klubu Sportowego Banik 1 Maja w Karwinie.

Ekspedycję tworzą kierownik wyprawy inż. Roman Koch (Stonawa), jego dwóch zastępców - Lech Cmok (Karwina) i Wiesław Chrzyszczak (Łąka), lekarz wyprawy MUDr Tadeusz Plegza (Hawierzów), Ferdinand Badik (Zylin), Milan Pégrimek (Hawierzów), Władysław Wanecki (Stonawa), Otto Pukowicz, Petr Hladký, Albert i Libor Tkáčowie oraz Miroslav Kováčik (Karwina).

Członkowie wyprawy mają bogate doświadczenie ze wspinaczek w górach Europy (Wysokie Tatry, Alpy - m.in. Petit Dru, Dolomity), USA (Pik Korzeniowski - 7 105 m) i Azji (Yosemity, Smith Rock, Red Rock). W Himalajach

udali się po raz pierwszy. Celem ekspedycji jest zdobycie szczytu Makalu II drogą klasyczną.

Z członkami wyprawy przed odjazdem przyszli się pożegnać m.in. przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Karwinie, macierzystego klubu, ZG PZKO, rodziny oraz liczne grono kolegów i sympatyków, życząc im sukcesu oraz szczęśliwego powrotu.

Na pierwszym etapie podróży - z Cz. Cieszyzna na lotnisko w Pradze-Ruzyni - wspierała karwinińskich himalaistów załadowana po brzegi alpinistycznym sprzętem furgonetka ZG PZKO (TL „Bajka”). (A. L.)

Politykiem się bywa

Dokończenie ze str. 1

W przekonaniu Fojćka zmiana ta miała doprowadzić do „większego skoordynowania poczynań gminy”. Wniosek był zaskoczeniem dla członków partii posła Fojćka, gdyż przed posiedzeniem nie był w ogóle omawiany, co jest sprzeczne z regułami postępowania naszej organizacji. Uzupelniając wniosek o moje odwołanie o nazwisko Krystyny Kubeśowej i swoje własne, prowadzący zebranie Karol Cieślarski poddał go pod głosowanie - en bloc. Za odwołaniem głosowało trzech członków przedstawicielstwa, przeciwko odwołaniu dziesięciu, a wstrzymało się od głosu dwóch. Zmiana statusu quo nie powiodła się.

Po burzliwej przerwie w obradach W. Fojćk zawiązkował przeto, by prze-głosowano odwołanie jedynie mojej osoby. Za odwołaniem głosowało nagle dziesięciu radnych, czterech było przeciwko, a dwóch wstrzymało się od głosu. Wniosek przeszedł głosami reprezentantów CSDS i jednego przedstawiciela KDU-CSL w „GL” z 21 sierpnia br. omyłkowo podano inny głosunek głosów. Wskazywanie powsta ODS z socjaldemokratami wymierzono przeciwko członkowi jego własnej partii stół w rażonej sprzeczności ze statutem ODS.

♦ **Jak Pan uważa, dlaczego poseł dążył do zmiany statusu quo?**

- Być może myśli, że inny skład Rady Gminnej będzie bardziej podatny jego wskazówkom. Do końca kadencji brakuje starej radzie roku i może jeszcze realizacja 10 proc. zadań z programu wyborczego. Weźmy tylko moje podwórkę. Jestem przewodniczącym komisji ds. telekomunikacji i od przelotu lat 1996/97 nadzoruję w gminie wielką, bo 35-milionową inwestycję Telecomu w zakresie telefonizacji. Napracowałem się o nie miara. Możliwe, że ktoś inny zamierza czerpać z naszej pracy własną satysfakcję. A może w sferze

wyższej polityki robi się zbyt ciasno i trzeba przygotować się na miękkie lądowanie?

♦ **Stawiano Panu zarzuty?**

- Tak, publicznie przez media i gazetki ścienne. Mówiono w nich, że „wyalienowałem się” z mas. Po ich postawieniu przez W. Fojćkę cierliście niemal natychmiast (7 października 1996 r.) wybrał mnie i Karola Cieślarska do Miejscowej Rady ODS...

♦ **Jakie widzi Pan rozwiązanie?**

- Są polityczne i formalne. To pierwsze oznacza powrót do stanu rzeczy sprzed przetasowań, a to drugie to nie moja osobista sprawa, tylko Rady Regionalnej ODS.

M. RADŁOWSKA-OBRSUNIK

PLON KONKURSU „PIĘKNY JAK KWIAT JEST NASZ KRAJ”

Wystawa grafiki i rysunku

HAWIERZÓW (wak) - W sali wystaw W. Wünschego Domu Kultury im. L. Janicka odbył się wczoraj wernisaz wystawy dziecięcej grafiki i rysunku.

Prezentowane prace z tematyką piosenki i poezji ludowej - są plonem Międzynarodowego Konkursu Plastycznego, organizowanego przez biędzicką SP przy ul. Frydeckiej oraz Fundacji „Transoscius” pn. „Piękny jak kwiaty jest nasz kraj”.

Jak poinformował nas komisarz wystawy Vladimir Znamenák, dyrektor SP przy ul. Frydeckiej oraz prezydent Fundacji w jednej osobie, w tegorocznej, siódmej z kolei edycji konkursu, uczestniczyły dzieci ze 124 przedszkoli, szkół podstawowych i średnich. Republikę Czechą reprezentowało 91 placówek szkolnych, Litwę - 4, Polskę - 14, Słowację - 14 oraz Rosję - 1 szkoła. Rysunki wykonane były dowolną techniką - pędzlem, węglem, kredkami.

Międzynarodowe jury, któremu przewodniczył artysta-malarz Gabriel

▲ Cierlickie kino „Swoboda” - miejsce tradycyjnego już festiwalu filmowego w otębleniu kinomanów. Fot. FRANCISZEK BALON

Rosnące zainteresowanie

Dokończenie ze str. 1

Pytany o porównanie pierwszej edycji CLF z obecną, Tadeusz Wantuła powiedział: „To zupełnie dwie różne sprawy. Pierwsza skupiała się na filmach polskich, potem impreza rozrastała się do dzisiejszej formy, gdy pokazujemy również filmy słowackie”.

Wczorajszy dzień upłynął kinomanom na dyskusji o wpływach bergmannowskich i wątkach kultury japońskiej w twórczości reżysera Evalda Scharma. Jego sylwetkę przedstawił długoletni współpracownik artysty, aktor Jan Kačer.

Dziś ockaniwani są w Cierlicku kolejni reżyserzy - Tomáš Vorel, David Ondříček i Maciej Dutkiewicz. Potwierdził też swoje przybycie do Cierlicka Marek Piwoński, który wwie-

zie ze sobą film pt. „Krok” (projekcja o godzinie 20.30) oraz przebieg CLF - „Rejs” - niezapomnianą realizację epopeję kultury socjalistycznej. Obraz ten będzie wyświetlany poza programem w sobotę o północy.

Strajku nie będzie

Dokończenie ze str. 1

przepuszczania poza kolejką małych ciężarówek w zamian za lotki (fakty także zgłaszał kierowcy).

Przez przejście Kocobędz-Boguszowice, największe na czesko-polskiej granicy, przejeżdża w ciągu doby 600 TIR-ów. Tylko 20 proc. odprawianych jest ostatecznie, 30 proc. wyjeżdżających ciężarówek jedzie przez Polskę tranzytem. Z uwagi na to, że dla ruchu towarowego zostało zamknięte (z powodu uszkodzenia przez powódź mostu granicznego) przejście Bógum-Chatupki, a z powodu rozbudowy przejścia Nachod-Kudowa również tam ograniczony został ruch TIR-ów. Na oparę na przejściu Kocobędz-Boguszowice kierowcy ciężarówek muszą czekać nawet do 30 do 48 godzin.

NA MOŚCIE GRANICZNYM

Udaremniono

przejście papierosów

CIESZYN-BOGUSZOWICE - Próba przemytu do Czech papierosów bez znaków akcyzy wartości 60 tys. zł ujętymi w czwartek wieczorem funkcjonariuszy Strazy Granicznej na moście granicznym w Cieszynie-Boguszowicach.

Kpt. Marian Podeszwa, oficer operacyjny Beskidzkiego Oddziału Strazy Granicznej powiedział, że 1480 kartonów papierosów ukrytych było w specjalnej skrytce w samochodzie dostawczym marki „Avia”. Za kierownicą siedział 22-letni mieszkaniec Czeskiego Cieszyna.

Garcia & Bartnicki Co. Ltd.

Spanish-Czech Joint Venture Company

Hiszpańsko-czeska spółka joint-venture od 1994 Import i dystrybucja owoców cytrusowych i warzyw na terenie Republiki Czeskiej, Słowackiej, Polskiej oraz krajów nadbałtyckich

Poszukuje kandydatów na stanowiska

● KSIĘGOWAY

- dobra znajomość pełnej księgowości (podwójnej uśrednionej)
- minimalnie trzyletnia praktyka
- znajomość pracy na PC
- zapaf do pracy
- znajomość jęz. angielskiego lub hiszpańskiego mile widziana

● KIEROWCY SAMOCHODÓW CIĘŻAROWYCH

- uczciwość
- pełna dyspozycyjność
- prawo jazdy kategorii C, E

● PRACOWNICY MAGAZYNU (panie lub panowie)

- uczciwość
- zapaf, chęć do pracy
- możliwość zatrudnienia rencistów/emerytów

Oferujemy ciekawą pracę w dynamicznym zespole, atrakcyjny wynagrodzenie adekwatne do wkładu pracy.

Zainteresowanych prosimy o przesłanie do 30. 9. kserokopii uprawnień i życiorysu pod adresem:

GARCIA & BARTNICKI Co. Ltd.
ul. Strelciny 18
737 01 Czeský Tášin
tel. 0659/711 666
fax 0659/711 777

Całkowita dyskrecja zapewniona.

▲ Odznaczeni pedagodzy. Od lewej stoją: H. Zabrńska, A. Strzybny, I. Małysz, H. Kowalczyk i W. Heller. Fot. M. RADŁOWSKA-OBRSUNIK

Zaskoczeni i usatysfakcjonowani

Dokończenie ze str. 1

„Jestem niezmiernie wzruszona, tym bardziej, że mój ojciec - Adolf Kubezka - dostał taki sam medal w 1980 roku” - wspomniała Halina Kowalczyk, wyciągając z orzecznej torby legitymację taty. Był absolwentem seminarium nauczycielskiego w Ostrawie, przed wojną pracował u boku Władysława Wójcika w szkole lańcuchowej, po wojnie w orłowskim gimnazjum im. J. Słowackiego, a potem został pierwszym inspektorem ds. szkolnictwa polskiego w powiecie karwinińskim.

Nie spodziewałam się tego odznaczenia. Chociaż mam już swoje lata, to właściwie jestem początkującą nauczycielką. Przecież poza szkolnic-

tłem pracowałam blisko 19 lat - najpierw w „Zwrocie”, potem w „Naszej Gazecie”. Teraz, od 1991 roku, edukuję młodzież w Polskiej Szkole Podstawowej w Trzyńcu-Tarasie.”

Również mile zaskoczona została Wanda Heller. „Właściwie wczoraj dowiedziałam się na powiniaku, z jakiego powodu jestem zaproszona do Gnojnika. Miło mi, że doceniono moją pracę oświatową i wkład w kształcenie naszej młodzieży.”

„Mój mąż jest wielkim patriotą, toteż ucieszył się z medalu KEN” - wyznała Daniela Blanik. „Przez czterdzieści lat uczył młode pokolenia Zaolzańców. Myślę, że tak naprawdę przeżyje i nacieszy się tym odznaczeniem, gdy na parę dni puszcza go ze szpitala na przepustkę.” (mro)

ROLA ŚWIETLIC ŚRODOWISKOWYCH JEST NIECO INNA NIŻ ŚWIETLIC SZKOLNYCH

Dom na popołudnia

W wielu rodzinach osłabione są więzi między jej członkami. Wśród przyczyn wymienia się głównie trudne warunki materialne, rodzinna niechęć do sukcesów zawodowych czy pieniężni oraz szerzące się nałogi: alkoholizm i narkomanie. Odbijają się to przede wszystkim na wychowaniu dzieci, które przez większą część doby zostają same. Skutki są widoczne - pojawiają się coraz więcej nieletnich alkoholików i narkomanów, coraz więcej małałotów wchodzi w konflikt z prawem. Za kilka lat może być jeszcze gorzej...

Dziecko jest pierwszym i najważniejszym ogniwem, któremu należy pomóc. Ma temu służyć między innymi świetlica środowiskowa dla dzieci cierpiących na brak opieki rodziców, działająca od kilku lat przy Obywatelskim Zrzeszeniu Laickim „Don Bosko” w Hawierzowie.

„Rola świetlic środowiskowej jest nieco inna niż świetlic szkolnych. Nasza placówka otwarta jest dla wszystkich, tzn. nie tylko dla wąskiego grona młodych ludzi. Przychodzą tutaj dzieci oraz młodzież z niemalże wszystkich dzielnic miasta, w wieku od 6 do 18 lat, w 50 proc. z rodzin patologicznych, niepełnych. To trudna młodzież. Nie zaprzeczam temu. Przede wszystkim jest to jednak młodzież zaniedbana. Dzięki temu, że mogą tutaj przyjść i czymś się zająć, nie pójdą demolować osiedla, nie będą też wałęsać się po mieście. Uważam, że takich instytucji powinno być znacznie więcej, i nie tylko w Hawierzowie. Młodzież, którzy korzystają chcą z naszej gościnności, stawiamy dwa warunki: nie wolno im brać narkotyków oraz pić alkoholu. Starszym nie wolno na tere-

zebrałem grupkę chłopców i już od ponad roku przychodzą niemal codziennie” - wspomina 18-letni Roman.

Dwunastoletnia Maria jest najstarszą z pięciorga rodzeństwa.

„Kiedy chodziłam do świetlicy szkolnej, koleżanki wymyślały się ze mnie, że mam stare sukienki, że mama nie troszczy się o nas tak, jak powinna, że źle się uczę... Do świetlicy przyprowadziła mnie córka sąsiadki. Tutaj nauczyłam się tańczyć i śpiewać. Występowałam już nawet z naszymi koleżkami tanecznym na „Mikolajówce”. Nikt się tu ze mnie nie śmieje, a opiekując się nami pani pomaga odrobić mi lekcje. Poprawiam się w nauce”.

Nauczyciele i wychowawcy pracują tu w systemie, który stosują w swej działalności salezianie. Podstawowym atutem jest więc prewencja, czyli wcześniejsze dostrzeżenie i eliminowanie zagrożeń. Dlatego pracujący w tej placówce ludzie, zwłaszcza nauczyciele, nie mogą utozsamiać się tylko z „osobą zza biurka”. To muszą być przyjaciele, którzy potrafią pomóc dzieckom np. odrobić lekcje, ale również zagrać w piłkę.

Początkowo mieliśmy się w kilku małych salkach, w 1996 roku dzięki pomocy finansowej i moralnemu wsparciu Towarzystwa Salezjanów w Ostrawie oraz samego metropolity otmunieckiego arcybiskupa Jana

„Bardzo lubię pograć w tenisa stołowego. Jestem jednak za 'stary', by uprawiać ten sport w Miejskim Domu Dzieci i Młodzieży. Kiedy dowiedziałem się, że jest taka możliwość tutaj,

▲ Symbolicznego wykopu pod fundamenty nowej świetlicy środowiskowej, która stanie w dzielnicy Szumbarb, dokonał ksiądz biskup Diecezji Ostrawsko-Opawskiej msgr František Václav Lobkowitz.

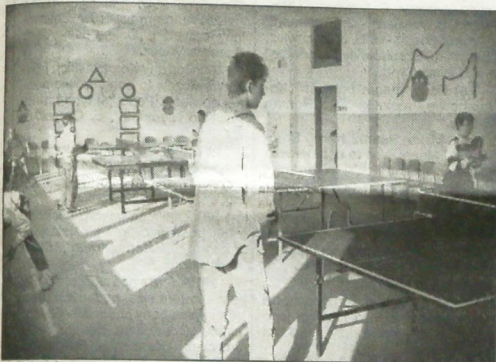
Graubnera, przeniesiliśmy się do nowej przybudówki. Codziennie przychodzi tu ok. 120 dziewcząt i chłopków pomocy finansowej i moralnemu wsparciu Towarzystwa Salezjanów w Ostrawie oraz samego metropolity otmunieckiego arcybiskupa Jana

niebie. Dla starszych chłopców jest bilard, stoły do tenisa stołowego, siłownia, dziewczyny przychodzą tu porozmawiać, nauczyć się haftu czy gotowania. Młodsze dzieciaki spotykają się w sekcjach artystycznych: tańca, malują albo bawią się w teatr. Jeśli pogoda sprzyja, wychodzą na spacer na miasto, wyjeżdżają na basen lub wycieczki w góry. Stowarzyszenie „Don Bosko” od kilku lat współpracuje też z podobnymi placówkami w Niemczech i Austrii. W ramach współpracy młodzi hawierzowianie zapraszani są do udziału w imprezach sportowych, a kilka osób co roku spędza wakacje za granicą.

„Przekonał się, że jedna tego typu placówka w tak dużym mieście jak Hawierzów nie wystarczy. Postanowiliśmy więc, że druga powstanie na osiedlu w Szumbarcu. Wprawdzie jest już tutaj jedna świetlica środowiskowa, ale ta może pomieścić zaledwie 20-30 dzieci. A jak stwierdziliśmy, zapotrzebowanie jest znacznie większe” - twierdzi J. Honěk. Parisko przeznaczono na budowę 2,5 mln koron, resztę musimy zdobyć od sponsorów”.

Oprócz działalności młodzieżowej Stowarzyszenie „Don Bosko” organizuje dwa razy w roku spotkania dla osób samotnych, trzy razy w miesiącu w kaplicy odbywają się msze dla hawierzowian, a w najbliższej przyszłości kierownictwo chce zagospodarować ogród koło budynku i wybudować na nim boisko do gry w koszykówkę i siatkówkę oraz otworzyć Poradnię ds. Zapobiegania Narkomanii.

WANDA KULA

▲ Zanim zaczęli przychodzić do świetlicy, najchętniej wałęsali się po ulicach. Tutaj przekonali się, że popołudnia spędzać można także inaczej. Jest czas na wyruczenie z siebie złow, pochwalenie się dobrą oceną, opowiedzenie czegoś, co akurat wydaje się bardzo ważne, jest spokój na odrobienie lekcji. Można też zagrać w tenisa stołowego, „wybić złość” w siłowni lub nauczyć się tańczyć. Taniec, jest domeną dziewcząt. To, czego się nauczyły, prezentują później na imprezach okolicznościowych organizowanych przez Obywatelskie Zrzeszenie Laickie „Don Bosko”.

Fot. archiwum OZL „Don Bosko”

JABLONKOWSKA „NOWINA” NA POLONIJNYM FESTIWALU FOLKLORYSTYCZNYM

Wakacje się skończyły, wspomnienia pozostają

Jablonkowska dziecięca kapela ludowa „Nowina” uczestniczyła w dniach 18 - 27 lipca br. w III Polonijnym Festiwalu Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Krośnie, Iwonowcu Zdroju, gdzie wydelegowana została przez Zarząd Główny PZKO. Impreza ta jest dzieckiem festiwalu rzeszowskich, ich kontynuacją i rozwinięciem. Organizatorami festiwalu są Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, Urząd Wojewódzki, Urząd Miejski w Krośnie, gmina Iwonowcu Zdroju oraz Wojewódzki Dom Kultury.

Nasza 16-osobowa grupka zabrała od granicy w Cieszyńsku autokar, którym około 19.00 godz. dotarliśmy na miejsce - do hotelu „Biały Orzeł” w Iwonowcu Zdroju. Miasto to jest jednym z najstarszych polskich uzdrowisk, słynącym z licznych wód mineralnych. Największą osobliwością tego urokliwego miasteczka zdrojowego jest jego centrum - zespół architektury drewnianej o dużej wartości zabytkowej, dziś już w Polsce jedyny.

Ponieważ byliśmy jednym z nielicznych zespołów mówiących dobrze po polsku, zaraz następnego dnia Maria Branna udzieliła wywiadu, a kapela nagrała trzy piosenki dla Telewizji Rzeszów, które zostały wykorzystane przez TV jako reklama festiwalu.

Po południu uczestniczyły wszystkie zespoły w barwnym korowodzie, a później zaprezentowały się na koncercie inauguracyjnym w Krośnie. Podobnie było w niedzielę w Iwonowcu Zdroju. Korowód przeszedł uliczkami uzdrowiska do parku zdrojowego, gdzie nastąpiło uroczyste otwarcie festiwalu.

Na Podkarpacie zjechało 10 dziecięcych zespołów folklorystycznych z dziewięciu krajów: Kanady, Szwecji,

Rosji, Ukrainy, Litwy, Łotwy, Białorusi, Węgier oraz Czech.

Codziennie występowaaliśmy w naszym programem w innym mieście i zawsze byliśmy bardzo serdecznie podejmowani przez organizatorów. I tak w trakcie naszego pobytu mieliśmy możliwość zwiedzić przepiękne

miasta Podkarpacia: Krosno, Iwonowcu, Solinę, Duklę, Sanok, Lesko, Polańczyk. Przed pierwszym koncertem byliśmy niepewni, jak przyjmie nas publiczność, jest to bowiem festiwal zespołów tanecznych, a my tancerzy nie mieliśmy. Dzieci zaprezentowały folklor Beskidu Śląskiego i natychmiast po zaśpiewaniu pierwszej piosenki zawiąwały serca publiczności swą muzyką i czystym śpiewem. „Nowina” dała osiem koncertów, na które wyjeżdżaliśmy razem z „Raduńskimi Słowikami” z Białorusi oraz kanadyjską „Małą Lechowią”. Można powiedzieć, że wszystkie występy były bardzo udane, publiczność niezwykle

serdeczna, do dziś pozostały nam w pamięci przepiękne Karpaty oraz czyste powietrze.

Koncert galowy w Iwonowcu został z powodu deszczu przeniesiony z estrady do sali kina, która pękła w szwach, a całość transmitowała Telewizja Rzeszów. Na sali witano licznych dostojnych gości i przedstawicieli życia kulturalnego. Zespoły przedstawiały się publiczności po raz ostatni. „Nowina”, zdaniem krytyków, wypadła najlepiej. Dzieci zaskoczyły obecnych swymi umiejętnościami, brawurą grą i śpiewem, za co zostały nagrodzone rzeszyskim oklaskami nawet w trakcie trwania piosenek. Jestem im wdzięcz-

na za wspaniałe przekazanie dorobku artystycznego i godną reprezentację naszego Zaozia.

Dzieci poznały też malowniczy kraj Polski - kraj podkarpacki, zakosztowały relaksu (przejazdzka statkiem po największejaporze polskiej Solinie, dyskoteki, wspólne ognisko, kąpanie, nowe przyjaźnie z kolegami ze Wschodu i Zachodu)... Po prostu impreza ze wszech miar udana, co w dużej mierze jest zasługą opiekuna i kierownika organizacyjnego, byłego wychowanka i członka „Nowiny”, Jerzego Nowaka.

KRYSZYNA BRUZEK
Jablonków

▲ Jablonkowska „Nowina” podczas występu w ramach III Polonijnego Festiwalu Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych.

Fot. archiwum zespołu

WAKACYJNE PRZYJĘCIA

OPISUJEMY WAKACYJNĄ PRZYRODĘ I WAKACYJNE PRZYJĘCIA

Pamiętacie zapewne, że ogłosiliśmy, wprawdzie nie konkurs, ale coś w rodzaju współzawodnictwa na najładniejsze listy dotyczące wakacyjnych przeżyć, wrażeń, obserwacji przyrody, zdjęć i rysunków. Liczymy, że narysujecie swoje przygody głównie przedszkolaki i najmłodsi uczniowie, starsi mogą swoje listy ilustrować. Prosimy jednak o rysunki na białym papierze, najlepiej w intensywnych kolorach (lub czarnym), inne dają się z trudem (albo wcale) reprodukcować. Ostatnio np. nie mogliśmy skoryzyczać z ładnych ilustracji Zuzanki Gorgol, bo były w kolorach białym i złotym na niebieskim tle. Dziś publikujemy dwa listy z tej serii.

Wakacyjne przedszkolaki

Lato - pora słońca i ciepła, bujnego kwitnienia i dojrzewania, kolorowych łąk i pachnących lasów - to najlepsza pora dla przedszkolaków. Wtedy bowiem przeżywają na powietrzu najdłużej i mają najbliższy kontakt z przyrodą. Wrażenia i doświadczenia przyswojone na wycieczkach zostaną w pamięci na długo, zetknięcie się z powowidziami na całe życie. Wakacyjne przedszkolaki uczy dzieciaki słuchać jak brzęczy pszczoła, patrzeć jak zamykają się i otwierają skrzydła motyli... Zabawom w ogródku zaś towarzyszy zawsze dużo radości i śmiechu - tak jak gruce maluchów przedszkola w Trzyczynie I.

▲ Wesoło bawimy się w przedszkolu podczas wakacji. Zdjęcie: A. OPLUŠTIL

ANDREA OPLUŠTIL

Było super!

Piszemy po powrocie z obozu „Miroszewo” szczecińskiej chorągwi ZHP, który znajdował się w pobliżu miasteczka Nowe Warpno w południowej części Zalewu Szczecińskiego. Czując kolejne linki każdy stwierdza, że było naprawdę „super”.

Najpierw o obozie: Namioty, w których mieszkało po 6-7 obozowiczów, nazywały się ENESY, lózka - KANADYJKI, a zamiast okien były BULAJE. Kadra harcerska była też „super” - komendant Maciek, druhny Kasie i wszedobyli druh

Maciek ze swym pieskiem Tropkiem. Oprócz nas (tj. dzieci z Bystrzycy, Trzyczyna, Nydka i Gródku) była tam także grupa starszoharcerska ze Szczecina, zuszki oraz dzieci spędzające tu wakacje w ramach Nieobozowej Akcji Letniej.

A teraz o programie i wrażeniach: Najpierw, w ramach gry „Robinsonka”, budowaliśmy w lesie szalazy z materiałów znalezionej na miejscu i na łące. Potem były gry i zabawy harcerskie, np. gra leśna UFO (zdobyliśmy Ufona) i ścieżka odwagi (nocą, bez światła, pojedynczo lub parami szliśmy lasem - wprawdzie nie bał sięm się duchów, błysków, grzmotów i tajemniczych nocnych mar, ale duszeczka była odrobinke...)

maluczka). Przeżyliśmy też NEPTUNALIA, czyli chrzest morski i pasowanie na członka Neptuna (wszyscy zdali i każdy otrzymał mianowanie ze swym nowym pseudonimem morskim). Była wycieczka promem do niemieckiego miasteczka Kamminke, czterodniowa wycieczka nad Bałtyk do miejscowości Pogorzela, zwiedzanie latarni morskiej, kąpiele w morzu i zbieranie muszkek. Były też ogniska, zabawy sportowe (w tym Olimpiada Obozowa) oraz dyskoteka, a przede wszystkim wspaniała atmosfera, dużo przyjaźni i „miłości” wakacyjnych, lez szczęścia i rozłąki.

Na koniec, w imieniu wszystkich obozowiczów, składamy podziękowania: Kwaterze Głównej ZHP, Konsulatowi Generalnemu RP w Ostrawie, ZG PZKO oraz dyrekcjom szkół w Trzyczynie I i Bystrzycy

ADELA ŚPIČÁK (PSP Bystrzycza) oraz IRENA JAN WALCZYŃSKOWIE (opiekunowie grupy)

Czy znasz odpowiedź?

Rozwiązanie konkursu literackiego z Wydawnictwem „Olza”

Szanowni Czytelnicy!

Poniżej podajemy prawidłowe odpowiedzi i wyniki wakacyjnego konkursu literackiego z Wydawnictwem „Olza”. Zarazem bardzo przepraszamy za błędy, które pojawiły się w dwu pytaniami - w pytaniu nr 3 i 30. Powstały one w związku z przepisywaniem przygotowanego przednio tekstu, co bardzo nas martwi. Zdecydowana większość Czytelników - a było ich ogółem 37 - odpowiedziało poprawnie na owe pytania.

A oto prawidłowe odpowiedzi:

- 1) Izabela Łęcka, to bohaterka której powieści? „Lalka”.
- 2) Niechociwie (Barbara i Bogumił) to bohaterowie której powieści? M. Dąbrowska „Noce i dnie”.
- 3) Do podanych bohaterów przyszeguj nazwę utworu i autora: Maciej Raptusiewicz - „Zemsta”, A. Fredro; Marta Świcka „Marta”, E. Orzeszkowa; Rafał Olbromski - „Popioły”, S. Żeromski; Józef Ślimak - „Płaocówka”, B. Prus; Staś Tarkowski - „W pustyni i w puszczy”, J. Sienkiewicz.
- 4) Kto jest autorem powieści „Cudzoziemka”? M. Kuncewiczowa.
- 5) Podaj autora przedstawionych utworów: „Balladyna” - J. Słowacki, „Wrsień” - J. Putrament, „Powrót posta” - J. U. Niemcewicz, „Most” - J. Szaniawski, „Trędowata” - H. Mniszkówna.
- 6) Podaj autora powieści „Kolumbowie, rocznik XX”: Roman Bratny.
- 7) Maks Baum, Karol Borowiecki i Moryc Welt to bohaterowie jakiej powieści? Podaj także autora: „Ziemia obiecana”, W. S. Reymont.
- 8) Hasting-Ketting of Elgin to bohater „Trylogii” H. Sienkiewicza. Jaki spożył los tego bohatera i gdzie to się stało? Zginął w Kamieńcu Podolskim.
- 9) Z jakiego utworu pochodzi niżej podany cytat i kto jest jego autorem? „Nic dwa razy”, Wisława Szymborska.
- 10) A teraz coś z Zaolzia. Kto jest autorem niżej podanych utworów? „Z Adamowej dżdzy” - A. Wawrosz, „Godki Śląskie” - J. Ondrusz, „Pokład Joanny” - G. Morcinek, „Jaśminowe nocce” - H. Jasiczek, „Pamiętnik starego nauzcyciela” - J. Kubisz.
- 11) Gzęgżółka, to: Postać z teatryku „Zielona Gęś” K. I. Gałczyńskiego.
- 12) Tomasz Wilimowski to bohater wielotomowego cyklu powieści podróznich. Podaj autora: Alfred Szklarski.
- 13) Do podanych bohaterów przyszeguj nazwę utworu i autora? Ligia - „Quo vadis”, H. Sienkiewicz; Adam Cisowski - „Szatan z siódmej klasy”, K. Makuszyński; Cezary Baryka - „Przedwiośnie”, S. Żeromski; Nikodem Dyzma - „Kariera Nikodema Dyzmy”, T. Dołęga-Mostowicz; Magdalena Brzeska - „Emancypantki”, B. Prus.
- 14) Kto jest autorem powieści „Chłopiec z Salskich Stępów”? I. Newerly.
- 15) Podaj autora przedstawionych utworów: „Stawa i chwata” - J. Iwaszkiewicz, „Dziewczęta z Nowolipki” - P. Gajewczyńska, „Kamienne tablice” - W. Żukrowski, „Kronika wypadków miłosnych” - T. Konwicki, „Uciekła mi przepióreczka” - S. Żeromski.
- 16) Autorem utworów „Sklepy Cynamonowe” i „Sanatorium pod klepsydrą” jest: Bruno Schulz.
- 17) Kiemlicza, ojciec i synowie Kosma i Damian, to postacie z jakiego utworu? Podaj także autora: „Potop”, H. Sienkiewicz.
- 18) Podaj autora rysunków i tekstu historyjek obrazkowych m.in. „120 przygód Koziołka Matołka” - M. Walentynowicz, K. Makuszyński.
- 19) Z jakiego utworu pochodzi niżej podany cytat i kto jest jego autorem? „Wierna rzeka”, S. Żeromski.

20) A teraz coś z Zaolzia. Przeszeguj do niżej podanych utworów autora: „Sekaki ludzie” - K. Piegza, „Kwiaty z naszej łąki” - E. Milerska, „Spiewy starego Jakuba” - J. Kubisz, „Kajdani i rzeź” - P. Kubisz, „Dziwy na gronach” - A. Fierla.

21) Koszałek Opalek, Marysia, Podziomek to bohaterowie jakiego utworu? Podaj również autora: „O krasnoludkach i o sierotce Marysi”, M. Konopnicka.

22) Rafał Wilczur to bohater powieści „Znachor”, „Profesor Wilczur”. Podaj autora tych powieści: T. Dołęga-Mostowicz.

23) Do podanych utworów dopisz autora: „Pierścieni wielkiej damy” - C. K. Norwid, „Dziurdlowie”, E. Orzeszkowa, „Tango” - S. Mrozek, „Ferdynand” - W. Gombrowicz, „Akademia pana Kleksa” - J. Brzechwa, „Treny” - J. Kochanowski.

24) Kto jest autorem utworów? „Dziękuję Ci, kapitanie!”, „Ryby śpiewają w Ukajali!”, „Kanada pachnąca żurawicą”? A. Fiedler.

25) Podaj autora przedstawionych utworów: „Harbina Cosef” - J. I. Kraszewski, „Nie-boska komedia” - Z. Krasiniński, „Kartoteka” - T. Rózewicz, „Piopiół i diament” - J. Andrzejewski, „Mikolajka Doświadczyńskiego przypadki” - I. Krasicki.

26) Autorem utworów „Zniewolony umysł” i „Dolina Issy” jest Czesław Miłosz.

27) Rodziny Korczyńskich i Bohatryców to bohaterowie powieści. Podaj jej tytuł i autora: „Nad Niemnem”, E. Orzeszkowa.

28) Z jakiego utworu pochodzi niżej podany cytat i kto jest jego autorem? „Hymn do miłości Ojczyzny”, Ignacy Krasiński.

29) Z jakiego utworu pochodzi niżej podany cytat i kto jest jego autorem? „Przed sądem”, Maria Konopnicka.

30) A teraz coś z Zaolzia. Kto jest autorem niżej podanych utworów? „Wyrąbany chodnik” - G. Morcinek, „Obuszkami ciosane” - H. Jasiczek, „Kamieniana Golgota” - G. Przewczek, „Przedwiośnie” - P. Kubisz, „Cudowny chleb” - J. Ondrusz.

Laureatami konkursu zostali i nagrody otrzymują:

Alfred Lotter - Sucha Górna, Maria Sikora - Bystrzycza, Adolf Staszewski - Cz. Cieszyński, Wanda Kozdra - Cz. Cieszyński, Leopold Branny - Cz. Cieszyński, Ewa Sikora - Cz. Cieszyński, Władysław Drożdżek - Sucha Górna, Danuta Wałosek - Karwinia-Mizerów (wszyscy po 87 pkt.), Aurelia Garbotowa - Sucha Górna (66), Stanisław Siedlonek - Trzynieć (65,5).

Nagrody pocieszenia:
Gertruda Gattnar - Karwinia-Raj (41,5), Grażyna Grzegorz - Śmiłowice (50,5), Janina Śniegoń - Trzynieć (56,5).

Punktacja pozostałych uczestników konkursu:

Lidia Kluz - Gródek, Katarzyna Podstawka - Pietwałd, Jolanta Najder - Karwinia-Granicie, Lucyna Sidorka - Lomna D., Anna Siedlaczko - Lomna D., Alina Froncer - Karwinia-Raj (wszystkie po 65,5 pkt.), Grażyna Wałach - Bystrzycza, Józef Wałach - Bystrzycza, Wanda Drożdżek - Sucha Górna, Marian Nieboras - Trzynieć, Krystyna Sullejmani - Trzynieć, Michał Kalka - Hawierzów-Błędowice (po 65 pkt.), Alicja Branna - Cz. Cieszyński, Barbara Pałak - Orłowa-Lutylnia, Helena Bubik - Obrachcice (po 64,5 pkt.), Tadeusz Toman - Trzynieć-Końska (64), Renata Malysz - Sucha Górna (63,5), Ewa Gorgol - Karwinia-Raj (62,5), Daniela i Renata Kulhanek - Cz. Cieszyński (62), Danuta Chłupowa - Hawierzów (61), Władysław Maślanka - Trzynieć, Irena Maślanka - Trzynieć (po 60 pkt.).

Nagrody do odebrania w siedzibie Wydawnictwa Olza, ul. Główna 3, Cz. Cieszyński.

ARYTMOGRAF RYSUNKOWY

W jaki sposób rozwiązujemy arytmograf rysunkowy? W pierwszym rzędzie trzeba odgadnąć znaczenia podanych rysunków. Następnie poszczególne litery odgadniętych wyrazów należy podstawić za podane liczby, pamiętając, że jednako-

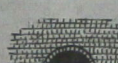
wie pytanie: Kto jest autorem (lub autorką) tej książki? Szaradka. Na rozwiązania czekamy dwa tygodnie od pokazania się niniejszego numeru.

Rubrykę przygotowała: IRENA STONAWSKA

4	15	14	2	1	11	4	13	10	7
15	2	5	6	16	1	12	14		
4	9	5	12	3	2	14	8	1	16

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 4 - 7 - 8

9 - 10 - 11 - 12 - 13

14 - 2 - 15 - 16 - 12 - 9 - 2

☆ GŁOSIK I LUDMIŁA ☆ GŁOSIK I LUDMIŁA ☆ GŁOSIK I LUDMIŁA ☆

Co rysujesz, Głosiku?

Nasze wakacyjne przygody ze zwierzątkami, oczywiście.

I co, podoba ci się, Ludmiło?

Nie wiem, czy z tej właśnie przygody jestem tak naprawdę dumna...

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu”, P.O.Box 29, Novinárská 3, 709 29 Ostrava 1. **UWAGA!** Piszcie do nas nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

ŚLADAMI WAKACYJNYCH WĘDRÓWEK

Jagiellonowie na Krziwoklacie

Dokładnie nie wiadomo, dlaczego ulubione miejsce pobytu z dziecięcych lat czeskiego króla Karola IV nazywa się Krziwoklat. Jedni drzew, tzw. klatów, inni zaś są przekonani, że to za przyczyną podobno krwawo ułożonych fundamentów.

Najprawdopodobniej pomysł zbudowania warowni zrodził się w głowie Jaromira bądź Otokara z rodu Przemysławów. Jedno jest pewne, Krziwoklat znaczącym miejscem był już w roku 1109. Jego ranga wzrosła wraz z kamienną przebudową ukończoną przez Przemysława Otokara I. Oddał zamek stając się rezydencją królewską, w której przechowywano czasowo nawet klejnoty koronacyjne.

Najsynniejszy Cesarz Rzeczypospolitej Narodu Niemieckiego, Karol IV zaglądał tu stale. Na zamku mieszkala jego pierwsza żona Blanka z Valois, która tu urodziła ich córeczkę Margareta. Tutaj także opracowywano Kozdoks Karola IV.

Zagłada przyszła w 1422 roku w czasie wojen husyckich, gdy zamek doszczętnie spłonął. Dzisiejsze rysy nadał mu Władysław II Jagiellończyk, syn polskiego króla Kazimierza Jagiellończyka, na przełomie XV i XVI wieku. Po bezpołownej śmierci jego syna Ludwika I Jagiellończyka tron czeski przeszedł w ręce Habsburgów. Krziwoklat popadł w niepamięć.

Z zapomnienia wyrwał go pożar w 1643 roku. Ruina została oddana w zastaw Schwarzenbergom, a potem Waldsteinom. W 1731 roku przez małżeństwo Anny Marii Waldstejnowej z Józefem Wilhelmem I Fürstenbergiem zamek przeszedł w ręce rodziny rodowej ostatniego. (Portrety w galerii rodowej utwierdzają i współczesnych, że Anna Maria musiała dysponować mocniejszymi argumentami do ożenku niż tylko panienskim wianuszkiem. Oprócz Krziwokalatu posiadała dwa inne zamki, 20 wsi, 16 dworów i 2 browary. Jedni prosperujący do dzisiaj - kruszcownicy i druzi krzkwowci. W tym ostatnim warzono piwo

22-stopniowe o 9 proc. zawartości alkoholu - tak ciemne, jak i jasne.) Potomkowie tej pary w 1929 roku sprzedali Krziwoklat państwu czeskosłowackiemu za „drobną” kwotę 118,5 mln koron.

Najważniejszą częścią zamku jest skrzydło zachodnie, dziś zdobione wykuszami i pięknym sgraffito, które sławą Otokara II (1253-1270) i przebudowano staraniem Jagiellonów w XV wieku. Ta część zamku należała do królów. Nad bramą wejściową prowadzącą na drugi dziedziniec zamkowy widnieją kamienne płaskorzeźby, medaliony królów czeskich tak nam bliższych - Władysława II Jagiellończyka (1456-1516) i jego syna Ludwika I (1505-1526). Zdobiona one dolną partię trójoknowego wykusza.

Za tym oknem usytuowana jest najważniejsza część zamku - sala audiencyjna. Oficjalnie uznana za drugą największą i najpiękniejszą salę reprezentacyjną po Sali Władysławowskiej Zamku Praskiego. Późnorennesansowa hala ma 28 m długości, 8 m szerokości i 8,5 m wysokości. Zwierczone jest imponującym gwieździanym sklepieniem. W niszy największego z okien stał królewski tron, w tym i Jagiellonów. A ponieważ audiencje odbywały się po południu, poddani klęcząc przed władcą oślepiani byli promieniami słońca przesłaniającego przez kolorowe szybki okien. Za to władca dokładnie obserwował, jak kto reaguje na jego słowa.

Po rożnym pożarze, który wybuchł w 1826 roku, sala została nieco wygląd. Kamienna podłoga została zastąpiona drewnianą, a ogień pochłonięte bogate freski zdobiące ściany. Do dzisiaj przy wejściu zachował się fragment głowy z koroną, a naprze-

ciwko tronu kompozycja grupowa 5 królów. Przy okazji prac konserwatorskich ukazały się różne gryzmoły i rysunki w dolnych partiach ścian. Historycy skłonnii byli przypisać je przywołaniem Fürstenbergów w XVIII wieku zorganizowanemu większą szkołkę. Jednak obok prymitywnych malunków są i schematy czy też plany nakreślone własną ręką. W dodatku konserwatorzy zabytków datują je na XVI wiek... Prawdę znają tylko mury.

Przed salą audiencyjną były trzy komnaty królewskie. Obecnie połączone w jedną salę, w której eksponowane są średnio-wieczne rzeźby o charakterze religijnym. Postacie świętych często pozbawione są palców rąk i stóp czy latwydów odłamania części plastycznych. To rezultat gorącej wiary i szablonowitażarem prostego ludu, który wierząc, że kawałek rzeczy świętej uszczęśliwi go od chorób i przyniesie szczęście, pozbawiał świętych ich atrybutów i części ciała.

Ostatnią salą skrzydła jest galeria wybitnych przedstawicieli Fürstenbergów, oznaczonych ustanowionym przez Filipa Burgundzkiego w 1429 roku orderem Złotego Rurca. Jest tam też niecodzienna podobizna Jakuba Ludwika, generała artylerii na usługach Ligi Katolickiej. Owaj mający 150 cm wzrostu wojuski, polecał zacyzyczał przedstawiać siebie w nadnatrujęcej wielkości, a gotowe portrety wieszak - wyspooko! Obraz w galerii krziwokalckiej objawia nam generalnie wielkie nio, potężny brzuch, silne noce i... jakby malarzowi zabrakło miejsca na... głowę. Jak podają źródła, nieszczęsny portrecista swoją głowę przypłacił ten brak proporcji.

Skrzydło zachodnie połączone jest z północnym - zbudowanym na polecenie Władysława II Jagiellończyka dla jego syna Ludwika - balkonem. Łuk chroniącego go kamiennego baldachmu zdobiony jest misterna kamienna koronka zwana wianuskiem. Za czasów Jagiellonów pod tymże balkonem było wejście do królewskiej siedziby. Później skrzydło to stało się siedzibą królowych (I piętro) oraz dam dworu (II piętro). W rezultacie nieszczęsnego pożaru z początku XIX wieku skrzydło zawało się. Jego rekonstrukcję zakończono dopiero na początku XX wieku.

Skrzydło północne, choć najchłodniejsze, było ulubionym miejscem zamieszkania pań na Krziwokalcie. Twało to do 1881 roku, wtedy to właśnie Karol Egon II Fürstenberg (niezwykle lubiany przez ówczesną ludność, podobno jedyny mówiący po czesku w tej niemieckiej rodzinie) sprowadził na zamek rodową bibliotekę. Teraz liczy ona 53 tys. książek, w tym jedynie 20 w języku czeskim. Księgozbiór ten do dzisiaj zaliczany jest do najcenniejszych w RC. Najstarszą książką jest zbiór psalmów z XI wieku pisany po niemiecku i łacinie. Największą książką jest „Dydykalka” napisana po arabsku na czerpa-

nym papierze. Jej 200 stron wazy 9 kilo. Są tu dzieła z wszystkich dziedzin wiedzy, w dodatku liczne białe krukli, herbarze, atlasy, dzieła historyczne i polityczne rozprawy, analizy dyplomatyczne, a nawet wydane we Francji VI-tomowe... „Dzieje prostytucji”.

Skrzydło południowe zamknięte zbudowane na planie trójkąta drugi dziedziniec zamkowy. W tym skrzydle modlono się i cierpiano. Na pierwszym piętrze, pod krzyżowym sklepieniem znajduje się piękna kaplica. Niezbyt duża i niezbyt wysoka. W sam raz, by okna były strzeliste, a wnętrze dostojne. Zbudowana w późnogotyckim stylu zdobiona jest rzeźbami 16 świętych mężczyzn. Trzymają narzędzia swojej męki apostołowie z wysokości łokciowych zworników sklepienia patrzą na świat świeckiej władzy. Za ołtarzem postacie czterech patronów ziem czeskich - święty Zygmunty, święty Wacław, święty Wit i święty Wojciech. W pomieszczeniu dominuje ołtarz z końca XV wieku przedstawiający sceny z życia Jezusa Chrystusa i Panny Marii. W ścianach murów wyćwiczone są kamienne ławy. Na nich zasiadano podczas nabożeństw.

Pod kaplicą - kazamaty. Krziwoklat długo pełnił rolę państwowego więzienia. Pierwszym jego więźniem był w XIII wieku biskup olomuniecki. Ostatnimi - klusownicy z miejscowych lasów, przetrzymywani tu jeszcze do XIX wieku. Jednym z najważniejszych więźniów Krziwokalatu był nadworny alchemik Rudolfa II Edward Kelly, o którym się szepotało, iż szpiegował na rzecz Anglii. Był więziony w wieży Huderka. Próbował stamtąd ucieczki przez okno. Niestety inna, po której schodził, przetrzała się i pękła. Kelly zaś spadł tak nieszczęśliwie, że zламаł nogę, którą mu amputowano. Wobec tego wydarzenia ze względu na bezpieczeństwo przewieziono Kelly'ego na zamek Hněwn koło Mostu. Sądzono, że poniecha dalszych prób ucieczki. Rzeczywiście przedstawiała się inaczej. Choć o jednej nodze, Kelly uciekał jeszcze... 16 razy. Podczas ostatniej próby zламаł sobie i drugą nogę, którą też mu amputowano. Zdrutniony takim obrotem spraw alchemik zażył truciznę.

Słynnymi więźniami kazamat byli Jan Augusta, biskup Jedności Braterskiej i Jakub Bilek, jego sekretarz. Pierwszy w celi pod kaplicą strawił 16 lat, drugi 13. Zamkowe więzienie nie należało do lekkich. Doskwierali wszędobyle „szuczurki” (poprzednicy doskwierającego nam współczesnego szcurna wędrownego), przed którymi do maleńkich schowków trzeba było chować jedzenie - dzban wody i skibkę chleba. O higienie tego przytułku nie warto wspominać. Jeden raz w tygodniu więźniowie mieli prawo obmyć wodą twarz i ręce, jeden raz w miesiąc dostawali czystą koszulę, a mycie głowy było trzy razy w roku. Swoliste było także ogrzewanie cel. Podczas gdy w sali audiencyjnej palono w piecach i żelaznych koszach napelnionych żarzącym się węglem, do cel wrzucano fłąg się wiązki siano.

W kazamatkach eksponowane są co zmysłniejsze narzędzia tortur. Zełazne kłatki do przeprowadzania „próby wody” lub wystawiania nieszczęs-

▲ Krziwoklat - balkon łączący skrzydło północne należące do królowej z apartamentami króla w skrzydle zachodnim.

ników na widok publiczny czy też narzędzie, którymi wypalano piętna. Gdy skazywanego wypalano znamienia krzyżami zostawał uznany winnym i był zabijany. Gdy nie zakrywał w ogóle - był wypuszczony. Od tamtych praktyk podobno wzięto swój początek powiedzenie, iż „poczwiego nie pali”; Jednakże „wypuszczony” nie uchodził zbyt daleko. Sprawa była przeciw „jasna” - kto bez posłuszeństwa wytrzymał żar rozgrzanego żelaza, musiał „mieć kosańczy z diabłem” - a to w tamtych czasach oznaczało śmierć. Eksponowane są też maski hańby. Zakładano je skazańcom, nie podburzali gawiedzi antykrólewskimi okrzykami. Tym, którzy bardziej się przewinili, dodatkowo maski rozgrzewano do białości w ogniu. Jest tu także drewniany, wazy 15 kg rżakne hańby, który „zoblił” dekolty la-dacznic. Bywały i cięższe, metalowe wałki do 45 kg dla mężczyzn alkoholików. Jest także skonstruowany specjalnie z polecenia czachnickiej pani - Elzbiety Buthory'owej zamknięty fotel zwany „żelazną panną”. Otóż Elzbieta dowiedziała się, że można zachować młodość do późnych lat życia, jeśli regularnie zazywać kapieł w krwi panien. Toteż wabiono do zamku dziewczę, zamknięto w „fotelu”, a kolca zamontowane wewnątrz tego urządzenia godziły w ciało nieszczęśliwej. Krew z wolna wyciekła. Jeszcze ciepła kanalikami spływała do balii kąpiącej się Elzbiety Buthory'owej. Czachnicka pani przeciągnęła strunę. W końcu sprawiedliwość stała się zadość. Zamurowano ją na wieki.

Wizyta w Krziwokalacie jest, jak wiadomo, niezmiernie pouczająca. Kształtowany przez różne osobowości i wpływy kulturowe zachował w sobie coś świątlowego. Z historii nadal czerpie stawę. Poza tym jest pokazym świadectwem zasług polskiej dynastii Jagiellonów. Niestety piękny wykład doskonałej przewodniczki, z którego również czerpał podane tu informacje, nie wspominał o koneksjach dynastycznych. A może pod koniec XX wieku nie warto już o tym wspominać?

M. RADŁOWSKA-OBRSUNIK

Zdjęcia autorki

▲ Zachodnie, królewskie skrzydło zamku.

Katarzyna Turaj-Kalińska

Lekcja bezruchu

Za oknem widać Wszechświat; mniejsza o początek, choćby to były tylko wmioty Demurga, rozdzierająca ciemność wulkanicznego spazmu, który nas w szczyrą prżnię wyrzucił - jak kłnąw.

Ja, pod rżes Twoich mocno przewrotnym sklepieniem wynajmę nowy Kosmos z rozległym widokiem na naskłody i zachody centlowych planet - czarnych kropel schwytyanych w miodowe pierścienie.

Tu, jak w pustej klepsydze, nic się nie wydarzy, gdy zatrzasną za sobą hermetyczne niebo. Neruchome - na przekór wirowanu wspomnień. Odezwanych - jak zwoje przyschniętych bandaży.

ZA TYDZIEŃ MIJAJ TERMIN SKŁADANIA PRAC

O Nagrodę Skrzydła Ikar

Jak już informowaliśmy, Górnośląskie Towarzystwo Literackie ogłosiło w tym roku II Konkurs Literacki na cykl wierszy lub poematów O Nagrodę Skrzydła Ikar. Konkurs, podobnie jak w roku ubiegłym, adresowany jest do twórców polskich i czeskich, przy czym organizator oczekuje szczególnie aktywnego udziału pisarzy z Zaozła.

Utwory powinny nawiązywać do szeroko pojętej symboliki związanej z tragicznym losem Ikarą oraz do humanistycznej treści tego antycznego mitu, szczególnie w odniesieniu do współczesności i do tragicznego zgonu Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury na wzgórzu kościeliskim w Cierlicku przed 65 laty. Cykle nie mogą liczyć mniej niż 5 utworów, poematy mniej niż 100 wierszy. Prace należy opatrzyć godłem i wraz z zaklejoną kopertą, zawierającą dane osobowe autora, przesłać pod adresem: Zarząd Górnośląskiego Towarzystwa Literackiego, ul. Misjonarzy Obłatów, Katowice. Termin nadsyłania prac upływa już 15 września (decyduje data stempla pocztowego).

Przewidziano nagrody: I - 800 zł, II - 600 zł, III - 500 zł, dwa wyróżnienia

po 250 zł oraz nagrody specjalne (ręczecze i finansowe) wojewódz katowickiego, bielskiego i opolskiego, burmistrzów miast nadgranicznych, konsulów generalnych - polskiego w Ostrawie i czeskiego w Katowicach oraz Instytutu Polskiego w Pradze. Laureaci dwóch pierwszych nagród (polskiej i czeskiej) otrzymają ponadto statuetkę Skrzydła Ikar. W ub. roku przypadały one Katarzynie Turaj-Kalińskiej z Krakowa oraz Petrowi Odillo Stradickiemu-Starczykowskiemu z Pragi. Spośród Zaolzań Nagrodę Konsula Generalnego RP w Ostrawie zdobył Wilhelm Przekc, który startował w pionie czeskim, spośród Cieszyńian - Kazimierz J. Węgrzyn z Istebnej - Nagrodę Burmistrza Cieszyńska.

Organizatorzy zamierzają ogłosić drukiem wszystkie nagrodzone w I i II edycji konkursu prace, przewidując też, że z opartymi na nich spektaklami poetyckimi wystąpią podczas ogłoszenia wyników w Cierlicku aktorzy obu scen Teatru Cieszyńskiego.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi do 15 października. Jury będzie przewodniczył znakomity poeta, prezes ZG Stowarzyszenia Pisarzy Polskich Marian Grześczak. (K.K.)

▲ Biblioteka Fürstenbergów - 53 tys. książek i tylko 20 sztuk w języku czeskim. ◆ Krziwokalcka sala audiencyjna w skrzydle zachodnim, druga największa po Sali Władysławowskiej na Zamku Praskim.

PLOTKI

Portret Nicole

Choć jest u szczytu sławy, to nie kariera jest dla niej najważniejsza, lecz rodzina: mąż i dwójka dzieci.

Przez bardzo długi czas wczesny w Hollywood zachwycali się urodą Nicole Kidman, burzą włosów, zielonymi oczyma i jednocześnie ztyłali: „Czy to jest żona Toma Cruise’a? Ona chyba nie jest aktorką?”

Na szczęście te czasy minęły już bezpowrotnie i Nicole jest obecnie jedną z najpopularniejszych i najlepiej opłacanych aktorek. I co najważniejsze, nikt nie ma wątpliwości, że ta kobieta ma talent. Udowodniła to niejednokrotnie.

Każda jej rola to spotkanie z zupełnie kimś innym: samodzielnie parną z dołnego domu („Za horyzontem”), seksowną specjalistką w dziedzinie kryminalistyki („Batman Forever”), czy nieszczyśliwie zakochaną kobietą („Portret damy”). W filmie „Za wszelką cenę” zagrała demoniczną żonę, która pozbija się meza, przeskądając go w robieniu kariery.

Na szczęście dla Toma Cruise’a jego żona na co dzień jest uosobieniem łagodności i kobiecości, zajmuje się domem i dwójką dzieci. Tę do swojej strony zawsze wierzyły w talent Nicole i popierały jej poczynania aktorskie, uważając, że na pewno odniesie sukces. I nie mylił się... (K)

TWOJA SZAFKA, CZYLI KOMPLETUJEMY GARDEROBE

Wiosna czy Jesień?

Masz szafę pełną ciuchów, a nie masz co na siebie włożyć? Przeczytaj więc, jak kompletować garderobę, by była twarzowa i pasowała na każdą okazję. Ważniejszy kolor ubioru nadaje karnacji zdrowy odcień, sprawia, że niedoskonałości skóry stają się mniej widoczne. Nieważniejszy powoduje, że twarz wydaje się blada i bez wyrazu.

Przyłóż do pozbawionej makijażu twarzy czystą, białą kartkę papieru. Przyjrzyj się uważnie swojej skórze, oczom, włosom. Przekonasz się wówczas, że mają one albo delikatny odcień złota, albo dobiegają. Pierwsza tonacja oznacza, że w typie urody jest wiosna lub Jesień, dla których najodpowiedniejsze są kolory ciepłe. Druga wskazuje na typ Zimy lub Lata, ładnie prezentujących się w barwach chłodnych.

Dla upewnienia się, czy dobrze wybrałaś tonację, zrób prosty test kolorystyczny.

Przygotuj dwie jednobarwne chusty (albo kawałki materiału, białki, szalki, ręczniki, w ostateczności nawet arkusze papieru): różową z odcieniem niebieskawym i fioletową z domieszką żółtego. Od razu zauważysz,

która tonacja jest właściwa, bo cera sprawi wrażenie świeższej i zdrowszej, a twarz ożyje.

Jeśli farbujeś włosy na kolor inny od naturalnego, schowaj je pod białą chustką.

Przykładaj tkaninę do ciała tak, aby nie było widać ubrania, które masz na sobie.

Obserwuj swą twarz. W dziennym świetle wyraźnie zobaczysz, która tonacja jest korzystna.

PANI JESIEŃ

Karnacja w odcieniu kości słoniowej lub złotej białej. Oczy JESIENI są brązowe, zielone, rzadziej niebieskie. Brąz, rudocień lub złoty blond włosów dobrze komponuje się z delikatnymi piegami, występującymi często na nosku.

Nie będziesz miała problemów ze skompletowaniem garderoby. Twoja kolorystyka króluje w sklepach. Pamiętaj, by kupować rzeczy z ciepłym, złotawym odcieniem.

Kolory ubrań

Najlepsze dla ciebie będą: ecru • złoty beż • większość odcieni brązu, miodu, kawy • turkus • ciepła zieleń • oranż • łosoś, rdzawa czerwień

stare złoto • złociста żółci.

Makijaż

Złotawe i rude brzozy cieni do oczu idealnie podkreślają nie tylko brzozy, lecz także zieloną rzęścionkę.

Podkład: kremowy, brzożwinowy.

Cienie do powiek: beż, brąz, złoty, tabaczkowy, zieleni olivowa.

Szminka: ciemna brzożwinowa, miodowy brąz, terakota - czerwien ceglasta.

Róż: w odcieniu szminki.

Dodatki

Jesień, może łączyć wszystkie kolory z wymiślnymi ozdobami bez obawy, że wywoła to wrażenie przetądawiania. Odpowiednim materiałem na torebki, pantofle, paski jest brzożowa skóra, chętnie plecioną. Apaszka czy szal powinny być z jedwabiu. Jesień dobrze wygląda w ozdobach nieco rustykalnych: drewnianych kolorach, biżuterii z masy rogowej czy bursztynu. Ale ładnie jest też w perłach o złotawym połysku.

W beżu, zrafie i kolorze terakota Jesień wygląda bardzo naturalnie.

Brzozy są dla tego typu urody szczególnie twarzowe. Może to być mahoni, kawa, z mlekiem, miód, a także odcienie tabaczkowe.

Barwy złote powinny mieć ciepły odcień starego złota lub pomarańcz. (P)

WARTO WIEDZIEĆ

Z kluczem na szyi

Niebezpieczeństwo obrabowania czyha na dzieci nie tylko w szkole, ale i na ulicy, na podwórku. Oddaj pieniądze, zabawkę, rower - może usłyszeć wasza pociecha w każdym z tych miejsc. Nawet jeśli nie ma przy sobie niczego cennego, bywa, że jak nie, to dopiero - przyniesie jutro, bo jak nie, to dopiero zobaczysz... Mieszkanie też nie jest w pełni bezpiecznym miejscem. Otwórz, jesteś hydraulikiem (listonoszem, gazownikiem, znajomym mamy) - dobiega głos z drzwi wejściowych i naiwne dziecko otwiera, dając bandytom wolną drogę. Bywa, że uprzednio zdziwiony telefonuje z pytaniem: kiedy wrócą rodzice?

Zróbcie to!

Nie wieszanie dziecku przywołowego klucza na szyi. Mlecz go schowaj, a będąc samo w domu, nie otwieraj drzwi nikomu, pod żadnym pozorem.

Ostrzeżcie pociechę, by nie rozmawiała z obcymi przez telefon i nie informowała, kiedy wrócą rodzice, czy też jakie cenne rzeczy są w domu.

Namówcie swoje pociechy, by opowiadały wam o wszystkim, co je niepokoi. (P)

KRZYŻÓWKA ZE „ZŁOTĄ MYŚLĄ”

Pozłomo:

A. Pośrednik w zawieraniu małżeństwa - bankrut - należy do cynkowników. B. Jednostka energii cieplnej - salsyfakcja. C. Kaplan Izdy - niemiecka nazwa rzeki Ren - bierka szachowa. D. Gibbon białogłowy - cegła ceramiczna - samoumienne - zaimek osobowy E. Harbata paragwajski - lansier. F. Wypukłość na grzbiecie wlebitą - dekret, rozkaz cara. G. Góry w Niemczech - ... Groźny. H. Rzeka palindrom w Etiopii - polocznie lajny agent - lewy dopływ Odry - są takie dni w kalendarzu rzymskim. I. Sztuczne, nie nabrzące w porcie - desant - służy do nadawania kierunku statków wodnemu lub powietrznemu. J. Ustrój, w którym władza należy do najbogatych - zajmuje się rącznym wyrobem

koronek K. Długa biała szata liturgiczna - imię Staśka - miasto i okręg administracyjny w Jordani.

Pionowo:

1. Staroskandynawski poeta i śpiewak - przepych, okazałość. 2. Culpia po polsku - minor. 3. Larum, wezwanie do broni - czeski podróżnik, badacz Afryki (Emil, 1847-1902). 4. Dźwięk, brzmienie - ropucha olbrzymia - imię Pawła. 5. Rozpoczęcie biegu, wysiada.

6. Rosina o drobnych wronich liściach. 8. Różały sektery z książką na Rusi i Litwie. 10. Imię Douglasa - największy kontynent świata. 11. Miasto w Indonezji na wyspie Muna - kurek. 13. Okręg autonomiczny w Birnie - czeski piłkarz (Pavel). 14. Imię Zagorowej - wyspa koralowa. 16. Gorący napój alkoholowy - pazur ptaków drapieżnych. 18. Eksplorator, badacz Cyganka z opery „Manru” Paderewskiego - sklep samobsługowy. 21. Jon o ładunku elektrycznym ujemnym - miasto i rzeka w Słowacji. 22. Retor i sofista grecki - przykrzyk, narzuta. 23. Gospodarstwo domowe lub wspólny stół, zwłaszcza oficcerski - władca okrętu, despot.

Wyrazy i frazy: ANAN, CZYN, BION, JEF, MARY, RAHA.

Rozwiązania dodatkowe: Krzyżówki dadzą litery w następujących kratkach: J-1, H-23, A-13, G-3, K-10, I-14, B-

18, D-16, I-10, E-20, A-1, E-6, K-20, D-5, B-14, I-1, B-8, J-14, K-3, G-5, B-4, K-11, J-23, I-3, E-18, A-22, G-6, C-21, J-22, H-5, D-8, F-6, D-17, J-18, A-14, G-21, B-2, H-11, J-4, D-13, H-21, I-22, C-20, H-1, J-9, C-11, G-19, E-4, J-2, G-18.

Opracował: JÓZEF TADRALA

Wśród czytelników, którzy przesyłali pod adresem redakcji rozwiązania dodatkowej krzyżówki, przynajmniej jedna osoba została nagrodzona książką. Termin nadsyłania rozwiązań upływa z dniem 28 września br.

PRAWIDŁOWE ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z NR. 65 „GL” Z DNIA 7. 6. 1997

„Tegoroczny jubileuszowy Festiwal PZKO będzie ukoronowaniem obchodów półwiecza naszego Związku.”

Nagrodę - książkę z nadrukiem „Głos Ludu” - wylosowała Janina Procházka z Karwiny-Mizerowa. Nagrody - książki - wylosował: Wanda Kallnowa i Bronisława Taraba z Suchej Górnjej oraz Erwin Szklorz z Karwiny-Raju.

PRAWIDŁOWE ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z NR. 71 „GL” Z DNIA 21. 6. 1997

„Nie ma złego tytoniu, tak jak nie ma brzydkich kobiet.”

Nagrodę - książkę - wylosowała Jadwiga Hanzłowa z Karwiny-Raju.

MA NIE TYLKO ZDOBIĆ, ALE RÓWNIEŻ SŁUŻYĆ

Krzesel czar

Krzesło, tak oczywisty mebel w każdym domu, sprzętem powszechnego użytku stało się dopiero w poprzednim wieku. Nie miało wówczas tak różnorodnego wariantów, jak dzisiaj. Nie miało również tak różnorodnego kształtu. W tym czasie krzesła były proste, a ich konstrukcja była bardzo prosta. W tym czasie krzesła były proste, a ich konstrukcja była bardzo prosta.

Od czasów faraonów krzesła stymulowały formy i uległy różnorodnym zmianom. Stosownie do reszty mebli bogato je zdobiono lub ograniczono wręcz asetycznie ich kształt. Aż wreszcie pod koniec XVIII w. gdzieś w Nadrenii urodził się Michael Thonet. Opracował przyrząd, który przetrwał do dzisiaj. To krzesło, które przetrwało do dzisiaj. To krzesło, które przetrwało do dzisiaj.

Jeśli zdecydujemy się na krzesła tapicerowane, to wiele sklepów oferuje już katalogi, dzięki którym deseri, kolor i wzór obicia możemy dopasować do koloru wykładziny czy kompletu wyposażeniowego. Zwolnienicy form z solidnego, litego drewna, nie okraszzonego żadną tkaniną także znajdują w sklepach ofercie coś dla siebie.

Wiele uroku mają w sobie krzesła, pamiętające młodość naszych przodków. Czy możemy wstawić coś takiego do nowoczesnego wnętrza? Zdecydowanie tak, najładniej. To dobry sposób na zaaranżowanie przytulnego kąca. Taki staroczek, zgodnie z dzisiejszymi wymogami módy, nie musi być nawet poddawany renowacji.

Wreszcie musimy pamiętać, że krzesło ma nie tylko zdobić, ale być również wygodnym. Powinno być wygodne i nie powodować skrzywienia kręgosłupa, zaś tworzyć miłą przytulną atmosferę, zaś tworzyć miłą przytulną atmosferę, zaś tworzyć miłą przytulną atmosferę.

Kolumnę przygotowała: WANDA KULA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
A	S	N	A	T	H	T	K	R	A	C	H	P								K	A	D	
B		L	O	A	A	I	A	Z	A	D	O	W	O	L	E	N	I	E					
C		A	N	C	S	R	H	O	J	A	N	N	P	T	O	N							
D	L	A	R	S	I	A	K	A	N	A	C												
E	M	A	T	E	K		M	A	G	A	L	E	N	A		Z		A	N	A	N		
F		G	A	R	B																		
G	P	A	R	Z																			
H	O	O	T	A	J	N	I	A	K	K	A	Z											
I	H	O	L	O	N																		
J	P	U	T	K	R	A	J	A	K	O	R	O	N										
K	A	L	B	A	A																		

DZIEŃ GOTUJA

Mało raczej wykorzystujemy w naszych domach potrawy z kaszy gryczanej, a szkoda, gdyż jej walory smakowe na pewno wpłyną na urozmaicenie naszego domowego jadłospisu. Podajemy więc dwa przepisy. W jednym kasza gryczana jest składnikiem głównym, w drugim dodatkiem do tarasu.

W dzień powszedni...

KASZA GRYCZANA Z KIELBASKĄ
40 dag kaszy gryczanej, 2 duże cebule, 20 dag kiełbaski (najlepiej „Kiełbasa dunajska”), 0,2 l wina czerwonego, sól, pieprz do smaku, olej, 2 łażki, kefir albo maślanka.

Kaszę gryczaną ugotujemy. Jak, to dowiemy się z poradnika. Na patelni obsmażymy na oleju drobno skrojoną cebulę, dodamy na ominię plasterki skrojonej kiełbaski, obsmażymy i zalujemy winem. Dusimy 3 min. Kaszę rozdzielamy na talerze, na górę kładziemy duszone kiełbaski i podajemy z do-

brze wychłodzony kefirem.

...i od święta

KURCZAK NADZIEWANY

1 kurczak, 20 dag wędliny w galuszkę, 10 dag pieczarek, 20 dag kaszy gryczanej, gotowanej, 1 pieczak natki z pietruszki, sól, pieprz do smaku, olej.

Kurczaka rozetnijemy wzdłuż piersi. Ostrożnie oddzielamy mięso od kości tak, aż wyjmemy cały kadłubek. Skórę i mięso na nożkach rozcinamy wzdłuż, wyjmujemy kości. Powstanie nam jednolity plik mięsa ze skórą. Ten solimy, doprawiamy pieprzem i skrapiamy olejem. Mięso wólowe, pieczarki i nac z pietruszki mielimy na maszynce do mięsa, dodajemy kaszę gryczaną, jajka, doprawiamy solą i pieprzem i wyróbimy jednolitą masę, z której zrobimy wałek. Ten zawiniemy do mięsa z kurczaka i dobrze owiniemy grubą nicią bawelnianą.

W brytyjanie rozgrzejmy trochę oleju, na którym obsmażymy dokładnie rolkę z kurczaka. Lekko podjemy wodą i wkładamy do piekarnika na cca 90 min., czas od czasu podlewając sosem powstałym podczas pieczenia. Podajemy z ryżem, kaszą gryczaną albo ziemniakami. Z surówek polecany raczej je delikatnie w smaku.

Poradnik:

Przy przygotowywaniu kaszy gryczanej trzeba pamiętać:

1. Kupując kaszę uważajmy, by nie była lamana.

2. Kaszę wymieszamy z surowym białkiem i zoslawimy na chwilę, by białko zaschnęło. Następnie prażymy kaszę z niewielką ilością oleju. Dopiero teraz dodajemy wodę w proporcji 1:1,8. Wkładamy pod pokrywką do mocno rozgrzanego piekarnika na cca 20 min.

Tak przygotowana kasza nam się po prostu nie rozgotuje. (J)

SZWAGIER Z TEŚCIEM (11)

● CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 6 WRZEŚNIA

- NOVA:
7.30 Spider-man (serial anim.)
8.00 Ludność świata Waltera Disneya
8.45 'Cotylny nie przysięga' (film czeski)
10.25 'Straszny patrol' (serial)
11.10 'Słoneczny patrol IV' (serial)
12.20 'Dziwotwór do dyrektora'
12.30 'Ostatnia uczta kryklowa' (dok.)
13.15 'Herkules w Nowym Jorku' (film USA)
15.55 'Renegat' (serial)
17.40 'Randa w ciemno'
18.30 'Słoneczny patrol VII' (serial)
19.20 'Prognoza pogody'
19.30 DTW
19.50 'Wiadomości sportowe'
20.00 'Polajant z przedziałka' (film USA)
21.55 'Władnie dziś'
22.00 'Czerwony żur' (film USA)
23.45 'Kamawa w Rio' (mag. aut.)
0.45 'Historia Sary' (ser. film USA)
TC 1:
5.00 Nasza wieś
5.20 Klub Seniora
5.50 O zdrowiu
6.05 Poradnik obywatelski
6.20 Auto-miło rewa
6.55 Telegazel
7.00 21*
7.30 Szampan, otwórz się
8.00 Poranek
8.05 Niechaj świat zawojuje mail
8.15 'Wiadomości ze świata'
8.25 Krytyka karnawa
8.30 Hap, hap, hap (dla dzieci)
8.00 2 wzięty u pani Muzki
9.15 Czułki
9.40 Labirynt
10.00 'Wiadomości'
10.05 Relacje i celekwiatory
11.15 'Wiedza i życie' (mag.)
10.45 'Późnoprzednie z Dłana - transmisja uroczystości pogrzebowych w Londynie po skutoczeniu transmisji - Wiadomości'
13.35 Klub Przyjaciół Okręsk Dętych
14.15 Nasza wieś
15.05 'Słoneczny patrol'
15.10 Moje życie i moje miłości (opowiadania M. Kopcekiego)
15.25 'Odysea Cousteau' (dok.)
17.15 'Pan szala' (film USA)
17.55 'Prognoza pogody'
18.00 'Wiadomości'
18.05 Nad listami telewidzów
18.15 Humor Danieł Kolałowej
18.55 'Wziewcom na ekranie'
19.00 'Wiadomości'
19.15 'Szczegółowe wiadomości'
19.55 'Wydziwna, pogodna'

- 18.45 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Arena Bólki Polki
21.15 'Wiadomości'
21.55 Film na życzenie: 'Cudzoziemcy'
wśród nas' (film USA); 'Oczyszczanie' (austriacko-czeski film); 'Osobliwa policja' (film franc.)
23.00 'Cierpienie przyjaciele' (film USA)
0.50 'Wiadomości'
0.55 'Szkła powozczanka' (film czeski)
2.30 TV shop
2.40 '5. Czeskoślubiowski Festiwal Jazzowy - Karlowe Wary'
2.55 Telegazel
3.00 'Star Trek: Nowa generacja' (serial)
3.45 Telegazel
3.50 'Star Trek: Nowa generacja' (serial)
4.35 OK pop
4.55 Telegazel
TC 2:
7.30 Report, 8.00 TV Edukacyjna, 9.55 'Václav Neumann - życie dyrygenta' (film dok.), 10.50 'Vidolostřina, 11.15 'Rodzina' (dok.), 11.30 'Promyk' (mag.), 12.20 'Ego, 12.30 'Jak się żyje na cześć-łom' (dok. Zachodzie' (dok.), 12.35 'Wzrost i wizerunek - 13.05 OK pop, 13.25 'Białe zwierzę' (komedia czeska), 14.35 'Dziwaczny laty' (serial), 15.55 'Fetelony' (mag.), 16.00 'Aerowizja, 16.20 'Portret słynnych sportowców: Steffi Graf, 16.30 'Studio reporterów, 16.55 ME w siatkówce mężczyzn: RC - Franca, 18.40 'Dziesięć wieków architektury' (dok.), 18.55 'To najpóźniej z klaszki, 19.15 'Partners' (dok.), 19.40 'Lapier, 19.55 'Wziewcom na ekranie, 20.00 'Koncert galowy: Forum, 20.00 'Ludwik Bawarski' (serial), 22.30 'Zwycięzcy rzeczy człowiek' (film dok.), 22.50 'Galina Nardowa w Wiedniu' (serial dok.), 23.20 'Dokumenty' (film dok.), 23.45 'Paszkwil' (mag.), 0.45 'Koncert, 1.30 'Wiadomości TVS.
PRIMA:
7.30 Dobry wieczór, 8.00 'Straszny wieszak' (serial), 8.25 'Głazna Blyskawka' (serial, 1/5), 9.15 'Pirma' (mag.), 10.40 'Horoska Poroc' (serial), 11.35 'Sila rodu' (serial), 12.25 'Magazyn motoryzacyjny, 12.45 'Claudia Schiffer' (film dok.), 13.35 'Marier' (film USA), 15.40 'Sześć strzałków' (film anim.), 15.45 'Mickie' go Grand Opera' (film anim.), 15.55 'Candystor' (komedia USA), 17.25 'Sprawy króla Castella' (serial, 1/10), 18.55 'Prognoza pogody, 19.00 DTW, 19.15 'Świat 97', 19.30 'Królowie groteski, 20.00 'Podróże Gulivera' (film USA, 1/2), 21.30 'Wiadomości', 21.35 'Bazany i legia cudzoziemców' (komedia franc.), 23.00 'Sunset Bear' (film USA), 0.35 Party.

NIEDZIELA 7 WRZEŚNIA

- NOVA:
7.30 'Pasek marynarz' (serial anim.)
8.00 'Cudowny świat Waltera Disneya'
8.50 'Ucieczka z Lucyferem' (serial)
9.15 'Niewygodne historie' (serial)
9.40 'Smurły' (serial anim.)
10.10 AS (leśna przebudowa)
11.10 'Superman III' (serial)
12.00 'Sielania II' (serial)
13.00 7 czy Siemem dni
14.00 'Przepiękny listopad' (film włoski)
15.35 'Nedwędwie i 'Spiritual Kwintet' na Strahowe (koncert)
15.55 'Szympansie śniadanie'
16.25 'Senleń' (serial)
16.50 'Kłunek południe' (serial)
17.40 'Melrose Place IV' (serial)
18.30 'Beverly Hills 90210' (serial)
19.20 'Prognoza pogody'
19.30 DTW
19.50 'Wiadomości sportowe'
20.00 'Czas napełnienia' (film USA)
21.50 'Władnie dziś'
21.55 'L. Stryker' (serial)
22.30 'Dobry anioł' (film USA).
TC 1:
5.00 'Poszukiwanie zagubionego czasu'
5.00 'Humor Danieł Kolałowej'
6.00 'Telegazel'
6.00 'Salon morawsko-śląski'
6.35 'Salon czeski'
7.05 'Nowe książki'
7.15 'Telegazel'
7.20 'Taz-mania' (serial)
7.40 'Spiwnik domowy'
7.45 'Juhele' niedziela (dla dzieci)
10.00 'Wiadomości'
10.05 'Obiekty'
10.35 'Taka normalna rodzinka' (serial)
10.45 'Krytyka karnawa'
11.25 'Nad listami telewidzów'
11.35 'Kalendarium'
11.45 'TC w przyszłym tygodniu'
11.50 'Czasosłownik tygodniowy filmowy'
12.00 'Debata'
12.35 'Występy o domu i ogrodzie'
12.35 'Zaczarowane pianino' (bałka)
14.00 'Magazyn chrześcijański'
15.20 'Kronika czeska'
15.40 'Poszukiwanie ze statku' (film czeski)
17.00 'Piramida' (dok.)
17.30 'Poszukiwanie zagubionego czasu'
17.55 'Sho show świętujące'
18.00 'Wiadomości'
18.05 'Prognoza pogody'
18.10 'Artena'
18.35 'Krok w krok' (serial)
19.00 'Wiadomości'
19.15 'Szczegółowe wiadomości'
19.55 'Wydziwna, pogodna'
20.00 'Bramki, punkty, sekundy'
19.55 'Sportka'
TC 2:
7.00 'Euronews, 8.10 'Universtaet TV, 9.00 'Poranek niedzieli, 9.55 'Lapidarium, 10.10 'To najpóźniej z klaszki, 10.30 'Jeszcze jestem tuż', 12.00 'Młowa, 11.00 'Kwarantany' (serial), 12.30 'Tawanie na jej' (film anim.), 12.30 'Kamawa w Rio', 12.35 'Tak jest', 12.45 'Lukáš Poller', 12.55 'Tak jest', 12.55 'Tak jest', 13.00 'Tak jest', 13.05 'Tak jest', 13.10 'Tak jest', 13.15 'Tak jest', 13.20 'Tak jest', 13.25 'Tak jest', 13.30 'Tak jest', 13.35 'Tak jest', 13.40 'Tak jest', 13.45 'Tak jest', 13.50 'Tak jest', 13.55 'Tak jest', 14.00 'Tak jest', 14.05 'Tak jest', 14.10 'Tak jest', 14.15 'Tak jest', 14.20 'Tak jest', 14.25 'Tak jest', 14.30 'Tak jest', 14.35 'Tak jest', 14.40 'Tak jest', 14.45 'Tak jest', 14.50 'Tak jest', 14.55 'Tak jest', 15.00 'Tak jest', 15.05 'Tak jest', 15.10 'Tak jest', 15.15 'Tak jest', 15.20 'Tak jest', 15.25 'Tak jest', 15.30 'Tak jest', 15.35 'Tak jest', 15.40 'Tak jest', 15.45 'Tak jest', 15.50 'Tak jest', 15.55 'Tak jest', 16.00 'Tak jest', 16.05 'Tak jest', 16.10 'Tak jest', 16.15 'Tak jest', 16.20 'Tak jest', 16.25 'Tak jest', 16.30 'Tak jest', 16.35 'Tak jest', 16.40 'Tak jest', 16.45 'Tak jest', 16.50 'Tak jest', 16.55 'Tak jest', 17.00 'Tak jest', 17.05 'Tak jest', 17.10 'Tak jest', 17.15 'Tak jest', 17.20 'Tak jest', 17.25 'Tak jest', 17.30 'Tak jest', 17.35 'Tak jest', 17.40 'Tak jest', 17.45 'Tak jest', 17.50 'Tak jest', 17.55 'Tak jest', 18.00 'Tak jest', 18.05 'Tak jest', 18.10 'Tak jest', 18.15 'Tak jest', 18.20 'Tak jest', 18.25 'Tak jest', 18.30 'Tak jest', 18.35 'Tak jest', 18.40 'Tak jest', 18.45 'Tak jest', 18.50 'Tak jest', 18.55 'Tak jest', 19.00 'Tak jest', 19.05 'Tak jest', 19.10 'Tak jest', 19.15 'Tak jest', 19.20 'Tak jest', 19.25 'Tak jest', 19.30 'Tak jest', 19.35 'Tak jest', 19.40 'Tak jest', 19.45 'Tak jest', 19.50 'Tak jest', 19.55 'Tak jest', 20.00 'Tak jest', 20.05 'Tak jest', 20.10 'Tak jest', 20.15 'Tak jest', 20.20 'Tak jest', 20.25 'Tak jest', 20.30 'Tak jest', 20.35 'Tak jest', 20.40 'Tak jest', 20.45 'Tak jest', 20.50 'Tak jest', 20.55 'Tak jest', 21.00 'Tak jest', 21.05 'Tak jest', 21.10 'Tak jest', 21.15 'Tak jest', 21.20 'Tak jest', 21.25 'Tak jest', 21.30 'Tak jest', 21.35 'Tak jest', 21.40 'Tak jest', 21.45 'Tak jest', 21.50 'Tak jest', 21.55 'Tak jest', 22.00 'Tak jest', 22.05 'Tak jest', 22.10 'Tak jest', 22.15 'Tak jest', 22.20 'Tak jest', 22.25 'Tak jest', 22.30 'Tak jest', 22.35 'Tak jest', 22.40 'Tak jest', 22.45 'Tak jest', 22.50 'Tak jest', 22.55 'Tak jest', 23.00 'Tak jest', 23.05 'Tak jest', 23.10 'Tak jest', 23.15 'Tak jest', 23.20 'Tak jest', 23.25 'Tak jest', 23.30 'Tak jest', 23.35 'Tak jest', 23.40 'Tak jest', 23.45 'Tak jest', 23.50 'Tak jest', 23.55 'Tak jest', 0.00 'Tak jest', 0.05 'Tak jest', 0.10 'Tak jest', 0.15 'Tak jest', 0.20 'Tak jest', 0.25 'Tak jest', 0.30 'Tak jest', 0.35 'Tak jest', 0.40 'Tak jest', 0.45 'Tak jest', 0.50 'Tak jest', 0.55 'Tak jest', 1.00 'Tak jest', 1.05 'Tak jest', 1.10 'Tak jest', 1.15 'Tak jest', 1.20 'Tak jest', 1.25 'Tak jest', 1.30 'Tak jest', 1.35 'Tak jest', 1.40 'Tak jest', 1.45 'Tak jest', 1.50 'Tak jest', 1.55 'Tak jest', 2.00 'Tak jest', 2.05 'Tak jest', 2.10 'Tak jest', 2.15 'Tak jest', 2.20 'Tak jest', 2.25 'Tak jest', 2.30 'Tak jest', 2.35 'Tak jest', 2.40 'Tak jest', 2.45 'Tak jest', 2.50 'Tak jest', 2.55 'Tak jest', 3.00 'Tak jest', 3.05 'Tak jest', 3.10 'Tak jest', 3.15 'Tak jest', 3.20 'Tak jest', 3.25 'Tak jest', 3.30 'Tak jest', 3.35 'Tak jest', 3.40 'Tak jest', 3.45 'Tak jest', 3.50 'Tak jest', 3.55 'Tak jest', 4.00 'Tak jest', 4.05 'Tak jest', 4.10 'Tak jest', 4.15 'Tak jest', 4.20 'Tak jest', 4.25 'Tak jest', 4.30 'Tak jest', 4.35 'Tak jest', 4.40 'Tak jest', 4.45 'Tak jest', 4.50 'Tak jest', 4.55 'Tak jest', 5.00 'Tak jest', 5.05 'Tak jest', 5.10 'Tak jest', 5.15 'Tak jest', 5.20 'Tak jest', 5.25 'Tak jest', 5.30 'Tak jest', 5.35 'Tak jest', 5.40 'Tak jest', 5.45 'Tak jest', 5.50 'Tak jest', 5.55 'Tak jest', 6.00 'Tak jest', 6.05 'Tak jest', 6.10 'Tak jest', 6.15 'Tak jest', 6.20 'Tak jest', 6.25 'Tak jest', 6.30 'Tak jest', 6.35 'Tak jest', 6.40 'Tak jest', 6.45 'Tak jest', 6.50 'Tak jest', 6.55 'Tak jest', 7.00 'Tak jest', 7.05 'Tak jest', 7.10 'Tak jest', 7.15 'Tak jest', 7.20 'Tak jest', 7.25 'Tak jest', 7.30 'Tak jest', 7.35 'Tak jest', 7.40 'Tak jest', 7.45 'Tak jest', 7.50 'Tak jest', 7.55 'Tak jest', 8.00 'Tak jest', 8.05 'Tak jest', 8.10 'Tak jest', 8.15 'Tak jest', 8.20 'Tak jest', 8.25 'Tak jest', 8.30 'Tak jest', 8.35 'Tak jest', 8.40 'Tak jest', 8.45 'Tak jest', 8.50 'Tak jest', 8.55 'Tak jest', 9.00 'Tak jest', 9.05 'Tak jest', 9.10 'Tak jest', 9.15 'Tak jest', 9.20 'Tak jest', 9.25 'Tak jest', 9.30 'Tak jest', 9.35 'Tak jest', 9.40 'Tak jest', 9.45 'Tak jest', 9.50 'Tak jest', 9.55 'Tak jest', 10.00 'Tak jest', 10.05 'Tak jest', 10.10 'Tak jest', 10.15 'Tak jest', 10.20 'Tak jest', 10.25 'Tak jest', 10.30 'Tak jest', 10.35 'Tak jest', 10.40 'Tak jest', 10.45 'Tak jest', 10.50 'Tak jest', 10.55 'Tak jest', 11.00 'Tak jest', 11.05 'Tak jest', 11.10 'Tak jest', 11.15 'Tak jest', 11.20 'Tak jest', 11.25 'Tak jest', 11.30 'Tak jest', 11.35 'Tak jest', 11.40 'Tak jest', 11.45 'Tak jest', 11.50 'Tak jest', 11.55 'Tak jest', 12.00 'Tak jest', 12.05 'Tak jest', 12.10 'Tak jest', 12.15 'Tak jest', 12.20 'Tak jest', 12.25 'Tak jest', 12.30 'Tak jest', 12.35 'Tak jest', 12.40 'Tak jest', 12.45 'Tak jest', 12.50 'Tak jest', 12.55 'Tak jest', 13.00 'Tak jest', 13.05 'Tak jest', 13.10 'Tak jest', 13.15 'Tak jest', 13.20 'Tak jest', 13.25 'Tak jest', 13.30 'Tak jest', 13.35 'Tak jest', 13.40 'Tak jest', 13.45 'Tak jest', 13.50 'Tak jest', 13.55 'Tak jest', 14.00 'Tak jest', 14.05 'Tak jest', 14.10 'Tak jest', 14.15 'Tak jest', 14.20 'Tak jest', 14.25 'Tak jest', 14.30 'Tak jest', 14.35 'Tak jest', 14.40 'Tak jest', 14.45 'Tak jest', 14.50 'Tak jest', 14.55 'Tak jest', 15.00 'Tak jest', 15.05 'Tak jest', 15.10 'Tak jest', 15.15 'Tak jest', 15.20 'Tak jest', 15.25 'Tak jest', 15.30 'Tak jest', 15.35 'Tak jest', 15.40 'Tak jest', 15.45 'Tak jest', 15.50 'Tak jest', 15.55 'Tak jest', 16.00 'Tak jest', 16.05 'Tak jest', 16.10 'Tak jest', 16.15 'Tak jest', 16.20 'Tak jest', 16.25 'Tak jest', 16.30 'Tak jest', 16.35 'Tak jest', 16.40 'Tak jest', 16.45 'Tak jest', 16.50 'Tak jest', 16.55 'Tak jest', 17.00 'Tak jest', 17.05 'Tak jest', 17.10 'Tak jest', 17.15 'Tak jest', 17.20 'Tak jest', 17.25 'Tak jest', 17.30 'Tak jest', 17.35 'Tak jest', 17.40 'Tak jest', 17.45 'Tak jest', 17.50 'Tak jest', 17.55 'Tak jest', 18.00 'Tak jest', 18.05 'Tak jest', 18.10 'Tak jest', 18.15 'Tak jest', 18.20 'Tak jest', 18.25 'Tak jest', 18.30 'Tak jest', 18.35 'Tak jest', 18.40 'Tak jest', 18.45 'Tak jest', 18.50 'Tak jest', 18.55 'Tak jest', 19.00 'Tak jest', 19.05 'Tak jest', 19.10 'Tak jest', 19.15 'Tak jest', 19.20 'Tak jest', 19.25 'Tak jest', 19.30 'Tak jest', 19.35 'Tak jest', 19.40 'Tak jest', 19.45 'Tak jest', 19.50 'Tak jest', 19.55 'Tak jest', 20.00 'Tak jest', 20.05 'Tak jest', 20.10 'Tak jest', 20.15 'Tak jest', 20.20 'Tak jest', 20.25 'Tak jest', 20.30 'Tak jest', 20.35 'Tak jest', 20.40 'Tak jest', 20.45 'Tak jest', 20.50 'Tak jest', 20.55 'Tak jest', 21.00 'Tak jest', 21.05 'Tak jest', 21.10 'Tak jest', 21.15 'Tak jest', 21.20 'Tak jest', 21.25 'Tak jest', 21.30 'Tak jest', 21.35 'Tak jest', 21.40 'Tak jest', 21.45 'Tak jest', 21.50 'Tak jest', 21.55 'Tak jest', 22.00 'Tak jest', 22.05 'Tak jest', 22.10 'Tak jest', 22.15 'Tak jest', 22.20 'Tak jest', 22.25 'Tak jest', 22.30 'Tak jest', 22.35 'Tak jest', 22.40 'Tak jest', 22.45 'Tak jest', 22.50 'Tak jest', 22.55 'Tak jest', 23.00 'Tak jest', 23.05 'Tak jest', 23.10 'Tak jest', 23.15 'Tak jest', 23.20 'Tak jest', 23.25 'Tak jest', 23.30 'Tak jest', 23.35 'Tak jest', 23.40 'Tak jest', 23.45 'Tak jest', 23.50 'Tak jest', 23.55 'Tak jest', 0.00 'Tak jest', 0.05 'Tak jest', 0.10 'Tak jest', 0.15 'Tak jest', 0.20 'Tak jest', 0.25 'Tak jest', 0.30 'Tak jest', 0.35 'Tak jest', 0.40 'Tak jest', 0.45 'Tak jest', 0.50 'Tak jest', 0.55 'Tak jest', 1.00 'Tak jest', 1.05 'Tak jest', 1.10 'Tak jest', 1.15 'Tak jest', 1.20 'Tak jest', 1.25 'Tak jest', 1.30 'Tak jest', 1.35 'Tak jest', 1.40 'Tak jest', 1.45 'Tak jest', 1.50 'Tak jest', 1.55 'Tak jest', 2.00 'Tak jest', 2.05 'Tak jest', 2.10 'Tak jest', 2.15 'Tak jest', 2.20 'Tak jest', 2.25 'Tak jest', 2.30 'Tak jest', 2.35 'Tak jest', 2.40 'Tak jest', 2.45 'Tak jest', 2.50 'Tak jest', 2.55 'Tak jest', 3.00 'Tak jest', 3.05 'Tak jest', 3.10 'Tak jest', 3.15 'Tak jest', 3.20 'Tak jest', 3.25 'Tak jest', 3.30 'Tak jest', 3.35 'Tak jest', 3.40 'Tak jest', 3.45 'Tak jest', 3.50 'Tak jest', 3.55 'Tak jest', 4.00 'Tak jest', 4.05 'Tak jest', 4.10 'Tak jest', 4.15 'Tak jest', 4.20 'Tak jest', 4.25 'Tak jest', 4.30 'Tak jest', 4.35 'Tak jest', 4.40 'Tak jest', 4.45 'Tak jest', 4.50 'Tak jest', 4.55 'Tak jest', 5.00 'Tak jest', 5.05 'Tak jest', 5.10 'Tak jest', 5.15 'Tak jest', 5.20 'Tak jest', 5.25 'Tak jest', 5.30 'Tak jest', 5.35 'Tak jest', 5.40 'Tak jest', 5.45 'Tak jest', 5.50 'Tak jest', 5.55 'Tak jest', 6.00 'Tak jest', 6.05 'Tak jest', 6.10 'Tak jest', 6.15 'Tak jest', 6.20 'Tak jest', 6.25 'Tak jest', 6.30 'Tak jest', 6.35 'Tak jest', 6.40 'Tak jest', 6.45 'Tak jest', 6.50 'Tak jest', 6.55 'Tak jest', 7.00 'Tak jest', 7.05 'Tak jest', 7.10 'Tak jest', 7.15 'Tak jest', 7.20 'Tak jest', 7.25 'Tak jest', 7.30 'Tak jest', 7.35 'Tak jest', 7.40 'Tak jest', 7.45 'Tak jest', 7.50 'Tak jest', 7.55 'Tak jest', 8.00 'Tak jest', 8.05 'Tak jest', 8.10 'Tak jest', 8.15 'Tak jest', 8.20 'Tak jest', 8.25 'Tak jest', 8.30 'Tak jest', 8.35 'Tak jest', 8.40 'Tak jest', 8.45 'Tak jest', 8.50 'Tak jest', 8.55 'Tak jest', 9.00 'Tak jest', 9.05 'Tak jest', 9.10 'Tak jest', 9.15 'Tak jest', 9.20 'Tak jest', 9.25 'Tak jest', 9.30 'Tak jest', 9.35 'Tak jest', 9.40 'Tak jest', 9.45 'Tak jest', 9.50 'Tak jest', 9.55 'Tak jest', 10.00 'Tak jest', 10.05 'Tak jest', 10.10 'Tak jest', 10.15 'Tak jest', 10.20 'Tak jest', 10.25 'Tak jest', 10.30 'Tak jest', 10.35 'Tak jest', 10.40 'Tak jest', 10.45 'Tak jest', 10.50 'Tak jest', 10.55 'Tak jest', 11.00 'Tak jest', 11.05 'Tak jest', 11.10 'Tak jest', 11.15 'Tak jest', 11.20 'Tak jest', 11.25 'Tak jest', 11.30 'Tak jest', 11.35 'Tak jest', 11.40 'Tak jest', 11.45 'Tak jest', 11.50 'Tak jest', 11.55 'Tak jest', 12.00 'Tak jest', 12.05 'Tak jest', 12.10 'Tak jest', 12.15 'Tak jest', 12.20 'Tak jest', 12.25 'Tak jest', 12.30 'Tak jest', 12.35 'Tak jest', 12.40 'Tak jest', 12.45 'Tak jest', 12.50 'Tak jest', 12.55 'Tak jest', 13.00 'Tak jest', 13.05 'Tak jest', 13.10 'Tak jest', 13.15 'Tak jest', 13.20 'Tak jest', 13.25 'Tak jest', 13.30 'Tak jest', 13.35 'Tak jest', 13.40 'Tak jest', 13.45 'Tak jest', 13.50 'Tak jest', 13.55 'Tak jest', 14.00 'Tak jest', 14.05 'Tak jest', 14.10 'Tak jest', 14.15 'Tak jest', 14.20 'Tak jest', 14.25 'Tak jest', 14.30 'Tak jest', 14.35 'Tak jest', 14.40 'Tak jest', 14.45 'Tak jest', 14.50 'Tak jest', 14.55 'Tak jest', 15.00 'Tak jest', 15.05 'Tak jest', 15.10 'Tak jest', 15.15 'Tak jest', 15.20 'Tak jest', 15.25 'Tak jest', 15.30 'Tak jest', 15.35 'Tak jest', 15.40 'Tak jest', 15.45 'Tak jest', 15.50 'Tak jest', 15.55 'Tak jest', 16.00 'Tak jest', 16.05 'Tak jest', 16.10 'Tak jest', 16.15 'Tak jest', 16.20 'Tak jest', 16.25 'Tak jest', 16.30 'Tak jest', 16.35 'Tak jest', 16.40 'Tak jest', 16.45 'Tak jest', 16.50 'Tak jest', 16.55 'Tak jest', 17.00 'Tak jest', 17.05 'Tak jest', 17.10 'Tak jest', 17.15 'Tak jest', 17.20 'Tak jest', 17.25 'Tak jest', 17.30 'Tak jest', 17.35 'Tak jest', 17.40 'Tak jest', 17.45 'Tak jest', 17.50 'Tak jest', 17.55 'Tak jest', 18.00 'Tak jest', 18.05 'Tak jest', 18.10 'Tak jest', 18.15 'Tak jest', 18.20 'Tak jest', 18.25 'Tak jest', 18.30 'Tak jest', 18.35 'Tak jest', 18.40 'Tak jest', 18.45 'Tak jest', 18.50 'Tak jest', 18.55 'Tak jest', 19.00 'Tak jest', 19.05 'Tak jest', 19.10 'Tak jest', 19.15 'Tak jest', 19.20 'Tak jest', 19.25 'Tak jest', 19.30 'Tak jest', 19.35 'Tak jest', 19.40 'Tak jest', 19.45 'Tak jest', 19.50 'Tak jest', 19.55 'Tak jest', 20.00 'Tak jest', 20.05 'Tak jest', 20.10 'Tak jest', 20.15 'Tak jest', 20.20 'Tak jest', 20.25 'Tak jest', 20.30 'Tak jest', 20.35 'Tak jest', 20.40 'Tak jest', 20.45 'Tak jest', 20.50 'Tak jest', 20.55 'Tak jest', 21.00 'Tak jest', 21.05 'Tak jest', 21.10 'Tak jest', 21.15 'Tak jest', 21.20 'Tak jest', 21.25 'Tak jest', 21.30 'Tak jest', 21.35 'Tak jest', 21.40 'Tak jest', 21.45 'Tak jest', 21.50 'Tak jest', 21.55 'Tak jest', 22.00 'Tak jest', 22.05 'Tak jest', 22.10 'Tak jest', 22.15 'Tak jest', 22.20 'Tak jest', 22.25 'Tak jest', 22.30 'Tak jest', 22.35 'Tak jest', 22.40 'Tak jest', 22.45 'Tak jest', 22.50 'Tak jest', 22.55 'Tak jest', 23.00 'Tak jest', 23.05 'Tak jest', 23.10 'Tak jest', 23.15 'Tak jest', 23.20 'Tak jest', 23.25 'Tak jest', 23.30 'Tak jest', 23.35 'Tak jest', 23.40 'Tak jest', 23.45 'Tak jest', 23.50 'Tak jest', 23.55 'Tak jest', 0.00 'Tak jest', 0.05 'Tak jest', 0.10 'Tak jest', 0.15 'Tak jest', 0.20 'Tak jest', 0.25 'Tak jest', 0.30 'Tak jest', 0.35 'Tak jest', 0.40 'Tak jest', 0.45 'Tak jest', 0.50 'Tak jest', 0.55 'Tak jest', 1.00 'Tak jest', 1.05 'Tak jest', 1.10 'Tak jest', 1.15 'Tak jest', 1.20 'Tak jest', 1.25 'Tak jest', 1.30 'Tak jest', 1.35 'Tak jest', 1.40 'Tak jest', 1.45 'Tak jest', 1.50 'Tak jest', 1.55 'Tak jest', 2.00 'Tak jest', 2.05 'Tak jest', 2.10 'Tak jest', 2.15 'Tak jest', 2.20 'Tak jest', 2.25 'Tak jest', 2.30 'Tak jest', 2.35 'Tak jest', 2.40 'Tak jest', 2.45 'Tak jest', 2.50 'Tak jest', 2.55 'Tak jest', 3.00 'Tak jest', 3.05 'Tak jest', 3.10 'Tak jest', 3.15 'Tak jest', 3.20 'Tak jest', 3.25 'Tak jest', 3.30 'Tak jest', 3.35 'Tak jest', 3.40 'Tak jest', 3.45 'Tak jest', 3.50 'Tak jest', 3.55 'Tak jest', 4.00 'Tak jest', 4.05 'Tak jest', 4.10 'Tak jest', 4.15 'Tak jest', 4.20 'Tak jest', 4.25 'Tak jest', 4.30 'Tak jest', 4.35 'Tak jest', 4.40 'Tak jest', 4.45 'Tak jest', 4.50 'Tak jest', 4.55 'Tak jest', 5.00 'Tak jest', 5.05 'Tak jest', 5.10 'Tak jest', 5.15 'Tak jest', 5.20 'Tak jest', 5.25 'Tak jest', 5.30 'Tak jest', 5.35 'Tak jest', 5.40 'Tak jest', 5.45 'Tak jest', 5.50 'Tak jest', 5.55 'Tak jest', 6.00 'Tak jest', 6.05 'Tak jest', 6.10 'Tak jest', 6.15 'Tak jest', 6.20 'Tak jest', 6.25 'Tak jest', 6.30 'Tak jest', 6.35 'Tak jest', 6.40 'Tak jest', 6.45 'Tak jest', 6.50 'Tak jest', 6.55 'Tak jest', 7.00 'Tak jest', 7.05 'Tak jest', 7.10 'Tak jest', 7.15 'Tak jest', 7.20 'Tak jest', 7.25 'Tak jest', 7.30 'Tak jest', 7.35 'Tak jest', 7.40 'Tak jest', 7.45 'Tak jest', 7.50 'Tak jest', 7.55 'Tak jest', 8.00 'Tak jest', 8.05 'Tak jest', 8.10 'Tak jest', 8.15 'Tak jest', 8.20 'Tak jest', 8.25 'Tak jest', 8.30 'Tak jest', 8.35 'Tak jest', 8.40 'Tak jest', 8.45 'Tak jest', 8.50 'Tak jest', 8.55 'Tak jest', 9.00 'Tak jest', 9.05 'Tak jest', 9.10 'Tak jest', 9.15 'Tak jest', 9.20 'Tak jest', 9.25 'Tak jest', 9.30 'Tak jest', 9.35 'Tak jest', 9.40 'Tak jest', 9.45 'Tak jest', 9.50 'Tak jest', 9.55 'Tak jest', 10.00 'Tak jest', 10.05 'Tak jest', 10.10 'Tak jest', 10.15 'Tak jest', 10.20 'Tak jest', 10.25 'Tak jest', 10.30 'Tak jest', 10.35 'Tak jest', 10.40 'Tak jest', 10.45 'Tak jest', 10.50 'Tak jest', 10.55 'Tak jest', 11.00 'Tak jest', 11.05 'Tak jest', 11.10 'Tak jest', 11.15 'Tak jest', 11.20 'Tak jest', 11.25 'Tak jest', 11.30 'Tak jest', 11.35 'Tak jest', 11.40 'Tak jest', 11.45 'Tak jest', 11.50 'Tak jest', 11.55 'Tak jest', 12.00 'Tak jest', 12.05 'Tak jest', 12.10 'Tak jest', 12.15 'Tak jest', 12.20 'Tak jest', 12.25 'Tak jest', 12.30 'Tak jest', 12.35 'Tak jest', 12.40 'Tak jest', 12.45 'Tak jest', 12.50 'Tak jest', 12.55 'Tak jest', 13.00 'Tak jest', 13.05 'Tak jest', 13.10 'Tak jest', 13.15 'Tak jest', 13.20 'Tak jest', 13.25 'Tak jest', 13.30 'Tak jest', 13.35 'Tak jest', 13.40 'Tak jest', 13.45 'Tak jest', 13.50 'Tak jest', 13.55 'Tak jest', 14.00 'Tak jest', 14.05 'Tak jest', 14.10 'Tak jest', 14.15 'Tak jest', 14.20 'Tak jest', 14.25 'Tak jest', 14.30 'Tak jest', 14.35 'Tak jest', 14.40 'Tak jest', 14.45 'Tak jest', 14.50 'Tak jest', 14.55 'Tak jest', 15.00 'Tak jest', 15.05 'Tak jest', 15.10 'Tak jest', 15.15 'Tak jest', 15.20 'Tak jest', 15.25 'Tak jest', 15.30 'Tak jest', 15.35 'Tak jest', 15.40 'Tak jest', 15.45 'Tak jest', 15.50 'Tak jest', 15.55 'Tak jest', 16.00 'Tak jest', 16.05 'Tak jest', 16.10 'Tak jest', 16.15 'Tak jest', 16.20 'Tak jest', 16.25 'Tak jest', 16.30 'Tak jest', 16.35 'Tak jest', 16.40 'Tak jest', 16.45 'Tak jest', 16.50 'Tak jest', 16.55 'Tak jest', 17.00 'Tak jest', 17.05 'Tak jest', 17.10 'Tak jest', 17.15 'Tak jest', 17.20 'Tak jest', 17.25 'Tak jest', 17.30 'Tak jest', 17.35 'Tak jest', 17.40 'Tak jest', 17.45 'Tak jest', 17.50 'Tak jest', 17.55 'Tak jest', 18.00 'Tak jest', 18.05 'Tak jest', 18.10 'Tak jest', 18.15 'Tak jest', 18.20 'Tak jest', 18.25 'Tak jest', 18.30 'Tak jest', 18.35 'Tak jest', 18.40 'Tak jest', 18.45 'Tak jest', 18.50 'Tak jest', 18.55 'Tak jest', 19.00 'Tak jest', 19.05 'Tak jest', 19.10 'Tak jest', 19.15 'Tak jest', 19.20 'Tak jest', 19.25 'Tak jest', 19.30 'Tak jest', 19.35 'Tak jest', 19.40 'Tak jest', 19.45 'Tak jest', 19.50 'Tak jest', 19.55 'Tak jest', 20.00 'Tak jest', 20.05 'Tak jest', 20.10 'Tak jest', 20.15 'Tak jest', 20.20 'Tak jest', 20.25 'Tak jest', 20.30 'Tak jest', 20.35 'Tak jest', 20.40 'Tak jest', 20.45 'Tak jest', 20.50 'Tak jest', 20.55 'Tak jest', 21.00 'Tak jest', 21.05 'Tak jest